

Комунальний заклад Київської обласної ради
"Чорнобильський медичний фаховий коледж"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. директора
з навчальної роботи

Тетяна КРАВЧЕНКО

"31" серпня 2023 року

Циклова комісія природничо - наукових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Фармакологія та медична рецептура

Галузь знань:	22 Охорона здоров'я
Спеціальність:	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма:	Сестринська справа
Освітній ступінь:	Фаховий молодший бакалавр
Мова викладання:	Українська

Яготин
2023

Робоча програма *Фармакологія та медична рецептура*
для здобувачів освіти за напрямом підготовки *223 Медсестринство*,
ОПП *Сестринська справа*
2023 року

Яренко Тетяна Михайлівна, викладач

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма схвалена на засіданні циклової комісії *природничо-наукових дисциплін*

Протокол від "31" серпня 2023 року № 1

Голова комісії *А.Т.* (*Олександр Толкачов*)

Перезатверджено:

20__ рік _____

20__ рік _____

20__ рік _____

20__ рік _____

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компонента
Кількість кредитів – <u>5</u>	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u>	Нормативна
Модулів –	Спеціальність <u>223 Медсестринство</u> <i>Освітньо-професійна програма Сестринська справа</i>	Рік підготовки:
Змістових модулів –		1-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр
		1-й/ 2- й
		Лекції:
		14 год/26 год
Тижневих годин для денної форми навчання:	Освітній ступінь: фаховий молодший бакалавр	Практичні:
аудиторних – 2/3		18 год– 42год
самостійної роботи		Самостійна робота:
здобувачі освіти - 1		10/40 год.
		Вид контролю:
		Диф. залік

2. Мета та завдання освітнього компонента

Робочу програму з освітньої компоненти “Фармакології та медичної рецептури” складено за спеціальністю 223 Медсестринство, ОПП “Сестринська справа” відповідно до складових галузевих стандартів передвищої фахової освіти, затверджених МОН України (08.11.2021 р. № 1202), ОПП та навчальних планів 2023 р.

Навчальна програма охоплює вивчення основ загальної та спеціальної фармакології на лекціях — 40 год, і практичних заняттях — 60 год, а також під час самостійного засвоєння та закріплення матеріалу з окремих тем — 50 год.

Вивчення предмета починають з розділу “Загальна рецептура”, в якому вивчають лікарські форми, їхні властивості та правила виписування на них рецептів, студенти ознайомлюються з чинними наказами МОЗ України, що регламентують правила відпуску, зберігання та облік сильнодіючих, отруйних і наркотичних засобів, зі структурою та функцією аптеки, з “Державною фармакопеєю України”.

Особливу увагу приділено вивченню основних питань фармакодинаміки та фармакокінетики лікарських засобів, різним видам ускладнень, що можуть виникнути під час проведення фармакотерапії, та надання в такому разі невідкладної допомоги.

У розділі “Спеціальна фармакологія” вивчають основні лікарські засоби за механізмом дії та їх вплив на основні функції органів і систем людського організму, їх пряму та побічну дію. На практичних заняттях програмою передбачено виписування рецептів, розв’язування ситуативних задач та поглиблення знань з теоретичного матеріалу.

Програма зорієнтована на фельдшерів, які надаватимуть медичну допомогу самостійно в умовах ФАПу та “швидкої допомоги” або під керівництвом лікаря.

Викладаючи цей курс, слід враховувати, що практична діяльність фельдшера безпосередньо пов’язана з добром та застосуванням лікарських засобів, доступом до їх зберігання та введенням в організм хворої людини.

Після вивчення освітнього компонента здобувачі освіти повинні знати:

- структуру рецепта, загальні правила виписування рецептів та заповнення рецептурних бланків згідно з вимогами чинних наказів;
- сучасні лікарські форми, які використовують у практичній медицині;
- класифікацію лікарських засобів за основними фармакологічними групами;
- номенклатуру найбільш уживаних препаратів кожної фармакологічної групи;
- основні питання фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських засобів, що вивчаються;
- показання та протипоказання до застосування лікарських препаратів, їх побічну дію та заходи щодо запобігання їй;
- правила обліку та безпечного зберігання сильнодіючих, отруйних і

наркотичних засобів, а також рецептурних бланків на ці препарати згідно з чинними наказами.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- виписувати рецепти на препарати в лікарських формах, дозволених для виписування фельдшерам;
- оформляти вимоги лікувально-профілактичних закладів, виписувати в них лікарські засоби;
- аналізувати терапевтичну та побічну дію найбільш уживаних лікарських засобів;
- оцінювати можливість і доцільність практичного застосування фармакологічних препаратів при певних патологічних станах на основі знань про їхні властивості, механізм та локалізацію дії;
- використовувати лікарські засоби в разі надання невідкладної допомоги та виписувати на них рецепти;
- користуватися довідковою літературою.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

- нові лікарські препарати вітчизняного та зарубіжного виробництва;
- сучасні уявлення про механізм дії препаратів певних фармакологічних груп;
- взаємодію деяких препаратів, їх сумісність у разі комбінованого застосування;
- токсичну дію препаратів;
- сучасні наукові розробки з питань фармакотерапії різних захворювань та гострих станів;
- застосування фітотерапії в комбінованій терапії захворювань.

3.ОПП «Сестринська справа»

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК. 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК. 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК. 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК. 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.
- СК. 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.
- СК. 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.
- СК. 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.
- СК. 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.
- СК. 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.
- СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.
- СК. 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.
- СК. 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.
- СК. 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.
- СК. 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
- СК. 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).
- СК. 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.
- СК. 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.
- СК. 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.

Програмні результати навчання (РН)

- РН. 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.
- РН. 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.
- РН. 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.
- РН. 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.
- РН. 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.
- РН. 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.
- РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.
- РН. 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.
- РН. 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.
- РН. 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.
- РН. 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.
- РН. 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .
- РН. 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.
- РН. 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.
- РН. 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.
- РН. 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.
- РН. 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.
- РН. 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.
- РН. 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

3. Програма освітнього компонента

		Зміст	
1	Лекція	<p style="text-align: center;">1 семестр</p> <p style="text-align: center;">Вступ. Загальна рецептура. Загальна фармакологія</p> <p>Визначення фармакології, зв'язок її з іншими медичними та біологічними дисциплінами. Основні етапи розвитку фармакології. Розвиток вітчизняної фармакології. Внесок вітчизняних і зарубіжних учених у розвиток фармакології (М.І. Пирогов, С.П. Боткін, І.М. Сеченов, І.П. Павлов, М.П. Кравков, В.І. Дибковський, О.І. Черкес, Ю.О. Петровський, Ф.П. Тринус, Г.О. Батрак, М.С. Харченко, Г.Л. Шкавер, І.С. Чекман, М.П. Скакун).</p> <p>Пошук медикаментозних засобів та їх клінічні випробування.</p> <p>Поняття про лікарську сировину, лікарську речовину та джерела одержання. Поняття про лікарський (медикаментозний) засіб, препарат і лікарську форму. Сучасні форми ліків, класифікація. Переваги готових форм ліків.</p> <p>Державна фармакопея (ДФ), її зміст і значення. Фармакопейна стаття. Офіційні та магістральні форми ліків.</p> <p>Основні відомості про аптеку, її функції. Правила зберігання та відпуску ліків в аптеках і відділеннях стаціонару.</p> <p>Рецепт, його структура, правила виписування рецептів згідно з чинним наказом МОЗ України. Виписування ліків на вимогах для стаціонарів.</p> <p>Тверді форми ліків (порошки, таблетки, драже, капсули, гранули, збори). Правила виписування в рецептах.</p> <p>Рідкі форми ліків (розчини, слизи, настої, відвари, настойки та екстракти, новогаленові препарати, емульсії, суспензії, мікстури). Переваги й недоліки рідких форм ліків. Правила виписування в рецептах. М'які форми ліків (мазі, пасти, лініменти, супозиторії). Правила виписування в рецептах.</p> <p>Ін'єкційні форми ліків. Вимоги до ін'єкційних форм ліків. Методи стерилізації. Правила виписування в рецептах.</p> <p>Фармакодинаміка. Поняття про фармакологічний ефект і механізм дії лікарських речовин. Види дії ліків на організм — побічна й токсична. Побічні ефекти. Можливість токсичної дії та заходи щодо запобігання її розвитку.</p> <p>Фактори, що впливають на дію лікарських речовин, залежність дії від властивостей і хімічної будови лікарських речовин, дози, біодоступності, режиму харчування та складу їжі, біологічних ритмів, віку, статі пацієнта, патологічних процесів, особливостей організму.</p> <p>Значення особливостей взаємодії ліків для фармакотерапії.</p>	2

	<p>Самостійна робота</p>	<p><i>1. Особливості дії ліків при повторних введеннях. Взаємодія лікарських засобів при їх комбінованому застосуванні</i></p>	<p>1</p>
<p>1</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Вступ. Загальна рецептура. Загальна фармакологія</p> <p>Рецепт. Тверді форми ліків. Вивчення форм рецептурних бланків згідно з чинним наказом і правилами оформлення рецептів на тверді форми ліків. Облік, правила зберігання та відпуску медикаментозних засобів. Оформлення вимог на ліки для стаціонарів. Складання рецептурних приписів на тверді форми ліків.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — виписувати рецепти на різні форми ліків; — оформляти вимоги на медикаментозні засоби для лікувально-профілактичних закладів; — виписувати основні препарати в рецептах; — розраховувати дози і концентрації медикаментозних засобів; — вести, відповідно до вимог, облік і дотримуватися правил зберігання рецептурних бланків і відпуску ліків у різних відділеннях стаціонару; — розв'язувати задачі з використанням вивчених препаратів для фармакотерапії. 	<p>2</p>
	<p>2</p>	<p>Вступ. Загальна рецептура. Загальна фармакологія</p> <p>Рідкі форми ліків. Розрахунки доз і концентрацій. Складання рецептурних приписів на рідкі форми ліків.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — виписувати рецепти на різні форми ліків; — оформляти вимоги на медикаментозні засоби для лікувально-профілактичних закладів; — виписувати основні препарати в рецептах; — розраховувати дози і концентрації медикаментозних засобів; — вести, відповідно до вимог, облік і дотримуватися правил зберігання рецептурних бланків і відпуску ліків у різних відділеннях стаціонару; — розв'язувати задачі з використанням вивчених препаратів для фармакотерапії. <p>Вступ. Загальна рецептура. Загальна фармакологія</p> <p>Ін'єкційні форми ліків в ампулах і флаконах. Методи стерилізації. Ін'єкційні форми ліків в ампулах і флаконах. Правила виписування ін'єкційних форм ліків у рецептах.</p> <p>Практичні навички:</p>	<p>2</p>

		<ul style="list-style-type: none"> — виписувати рецепти на різні форми ліків; — оформляти вимоги на медикаментозні засоби для лікувально-профілактичних закладів; — виписувати основні препарати в рецептах; — розраховувати дози і концентрації медикаментозних засобів; — вести, відповідно до вимог, облік і дотримуватися правил зберігання рецептурних бланків і відпуску ліків у різних відділеннях стаціонару; — розв'язувати задачі з використанням вивчених препаратів для фармакоterapiї. 	
2	Лекція	<p style="text-align: center;">Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати</p> <p>Загальна характеристика протимікробних і протипаразитарних засобів, їхнє значення для профілактики та лікування різних інфекційних захворювань. Бактеріостатична та бактерицидна дія. Класифікація протимікробних засобів.</p> <p>Антисептичні та дезінфекційні засоби, їхня загальна характеристика. Вимоги до антисептичних засобів, класифікація.</p> <p><i>Галогени та галогеномісні сполуки</i> (хлорне вапно, хлорамін Б, йодонат, розчин Люголя, йоддицерин, розчин йоду спиртовий). Протимікробні властивості сполук Хлору та Йоду. Застосування окремих препаратів.</p> <p><i>Антисептики ароматичного ряду</i> (фенол чистий, іхтіол, дьоготь, мазь Вількінсона, лінімент за Вишневським). Особливості протимікробної дії та застосування.</p> <p><i>Антисептики аліфатичного ряду</i> (спирт етиловий 70°, 90°, 95°, розчин формальдегіду). Протимікробні властивості, застосування.</p> <p><i>Група барвників</i> (діамантовий зелений, метиленовий синій, етакридину лактат). Особливості дії та застосування.</p> <p><i>Окисники</i> (калію перманганат, розчин перекису водню). Механізм протимікробної дії та застосування.</p> <p><i>Похідні нітрофурану</i> (фурацилін, фуроспласт, ліфузол). Основні властивості, застосування.</p> <p><i>Солі важких металів</i> (ртуті дихлорид, срібла нітрат, протаргол, цинку сульфат). Протимікробні властивості солей важких металів, їх в'язуча, подразнювальна та припікальна дія.</p>	2
	Самостійна робота	<p>2. Детергенти (мила, хлоргексидину біглюконат).</p> <p>3. Отруєння солями важких металів, надання невідкладної допомоги</p>	2
3	Практичні навички	<p style="text-align: center;">Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати</p> <p>Антисептичні та дезінфекційні засоби. Обговорення механізму та спектра дії антисептичних, дезінфекційних засобів. Їх класифікація. Отруєння солями важких металів і принципи</p>	2

3	Лекція	<p>надання допомоги. Виписування рецептів на основні препарати. Розв'язування фармакологічних і проблемних задач. Робота з препаратами.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність застосування препаратів різних груп; — робити аналіз терапевтичних та побічних ефектів дії ліків; — розраховувати дози і концентрації медикаментозних засобів; — виписувати рецепти на основні препарати; — оформлювати вимоги на медикаментозні засоби для лікувально-профілактичних закладів; — надавати невідкладну допомогу в разі отруєння медикаментами; — працювати з препаратами, розділивши їх на групи; — розв'язувати задачі з використанням вивчених препаратів для фармакотерапії; — працювати з довідковою літературою. <p style="text-align: center;">Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати</p> <p>Хіміотерапевтичні засоби. Відмінність їх від антисептичних. Основні принципи хіміотерапії.</p> <p>Антибіотики — загальна характеристика, класифікація (<i>пеніциліни</i>: бензилпеніциліну натрієва сіль, бензилпеніциліну калієва сіль, біцилін-5, ампіцилін, оксацилін, амоксицилін, ампіокс, ампіокс-натрій; <i>цефалоспорины</i>: цефазолін, цефалексин, цефуроксим, цефіксим, цефотаксим, цефепим; <i>макроліди</i> та <i>азаліди</i>; <i>тетрацикліни</i>; <i>аміноглікозиди</i>; <i>хлорамфеніколи</i>; <i>фторхінолони</i>). Біологічне значення антибіозу. Механізм і спектр протимікробної дії антибіотиків. Поняття про основні та резервні антибіотики.</p> <p><i>Препарати бензилпеніциліну</i>. Спектр і механізм їхньої протимікробної дії, застосування, побічні ефекти та принципи запобігання їхні. Препарати бензилпеніциліну пролонгованої дії. Напівсинтетичні пеніциліни. Спектр протимікробної дії і застосування цефалоспоринів.</p> <p>Властивості і застосування <i>макролідів</i> та <i>азалідів</i> (еритроміцин, олеандоміцин, спіраміцин, рокситроміцин, кларитроміцин, азитроміцин).</p> <p>Спектр протимікробної дії.</p> <p><i>Тетрацикліни</i> (тетрациклін, окситетрациклін, доксициклін, метациклін). Механізм і спектр протимікробної дії. Побічні ефекти.</p> <p><i>Аміноглікозиди</i> (стрептоміцину сульфат, гентаміцину сульфат). Механізм і спектр протимікробної дії, застосування, побічні ефекти.</p> <p><i>Хлорамфеніколи</i> (левоміцетин). Спектр протимікробної дії. Застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>Фторхінолони</i> (ципрофлоксацин — ципробай, офлоксацин). Властивості, механізм і спектр протимікробної</p>	2
---	--------	---	---

	<p>Самостійна робота</p>	<p>дії. Застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>4.Комбіновані препарати антибіотиків. Ускладнення при застосуванні антибіотиків, принципи запобігання їх розвитку та лікування</i></p>	<p>1</p>
<p>4</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати</p> <p>Хіміотерапевтичні засоби. Антибіотики. Обговорення механізму та спектра дії антибіотиків, класифікація. Можливість ефективного та безпечного застосування. Обговорення ускладнень при застосуванні антибіотиків, їх профілактика. Методи розчинення антибіотиків і шляхи введення в організм. Виписування рецептів на основні препарати. Розв'язування проблемних і ситуаційних задач.</p> <p>Сульфаніламідні, протитуберкульозні засоби. Похідні нітрофурану і 8-оксихіноліну. Обговорення механізму та спектра дії сульфаніламідів, протитуберкульозних засобів і похідних нітрофурану та 8-оксихіноліну. Ускладнення та профілактика при їх застосуванні. Виписування рецептів на основні препарати. Розв'язування проблемних та ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність застосування препаратів різних груп; — робити аналіз терапевтичних та побічних ефектів дії ліків; — розраховувати дози і концентрації медикаментозних засобів; — виписувати рецепти на основні препарати; — оформлювати вимоги на медикаментозні засоби для лікувально-профілактичних закладів; — надавати невідкладну допомогу в разі отруєння медикаментами; — працювати з препаратами, розділивши їх на групи; — розв'язувати задачі з використанням вивчених препаратів для фармакотерапії; — працювати з довідковою літературою. 	<p>2</p>
<p>4</p>	<p>Лекція</p>	<p>Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати</p> <p>Сульфаніламідні препарати. Протитуберкульозні. Похідні нітрофурану та 8-оксихіноліну</p> <p><i>Сульфаніламідні препарати</i> (сульфадимезин, етазол, сульфацил-натрій, уросульфан, сульфазин, сульфапіридазин, сульфадиметоксин, фталазол, бактрим). Механізм і спектр протимікробної дії. Швидкість резорбції у травному каналі та</p>	<p>2</p>

тривалість дії окремих препаратів. Схеми призначення сульфамідних препаратів.

Комбіновані препарати (бактрим, бісептол, сульфатон), особливості їхньої дії, застосування.

Сульфаніламідний препарат для інгаляційного застосування (інгаліпт).

Побічні ефекти та профілактика при застосуванні сульфаніламідних препаратів.

Похідні нітрофурану та 8-оксихіноліну (фуразолідон, фурадонін, нітроксолін). Особливості дії окремих препаратів. Застосування. Побічні ефекти.

Протитуберкульозні засоби (стрептоміцину сульфат, рифампіцин, ізоніазид, метазад, фтивазид, салюзид, етіонамід, натрію парааміносаліцилат, піразинамід, циклосерин). Основні та резервні протитуберкульозні засоби. Застосування, побічні ефекти.

Протиспірохетозні засоби (препарати бензилпеніциліну, бійохінол, бісроверол). Загальна характеристика. Застосування.

Противірусні засоби (інтерферон, оксолін, мідантан, ремантадин, ідоксуридин, ацикловір, зидовудин, ставудин). Особливості дії. Застосування. Побічні ефекти.

Протималярійні засоби (делагіл, хлоридин, бігумаль, акрихін, примахін, хіноцид, хініну сульфат, сульфазин). Загальна характеристика, класифікація, застосування.

Протиамебні засоби (метронідазол, еметину гідрохлорид, хініофон, осарсол, хлорохін). Загальна характеристика. Показання та протипоказання до застосування.

Засоби, що використовуються при трихомонозі (метронідазол, трихомонацид, тинідазол, фазижин, лютенурин). Принципи хіміотерапії трихомонозу. Застосування.

Протилямбліозні засоби (тинідазол, амінохінол, фуразолідон). Загальна характеристика. Застосування.

Протигельмінтні засоби (піперазину адипінат, нафтамон, левамізол, пірантел, мебендазол, квітки полину цитварного, суцвіття пижма, фенасал, насіння гарбуза, кора гранатника, антимонілу натрію тартрат). Засоби для лікування нематодозів і позакишкових гельмінтозів. Механізм дії.

Протимікозні засоби (ністатин, гризеофульвін, амфотерицин В, клотримазол, пімафуцин, леворин, кетоконазол, мікосол, біфоназол, еконазол, мікосептин, нітрофунгін). Загальна характеристика. Застосування.

Протибластомні засоби (метотрексат, меркаптопурин, фторафур, сарколізин, циклофосфан, тіофосфамід, вінбластин, вінкристин, колхамін, α -аспарагіназа, радіоактивний йод). Загальна характеристика. Механізм цитостатичної дії. Класифікація. Застосування. Побічні ефекти.

	<p>Самостійна робота</p>	<p>5.Протигельмінтні засоби. Засоби для лікування нематодозів і позакишкових гельмінтозів. Механізм дії їх</p> <p>6.Протибластомні засоби. Загальна характеристика. Механізм цитостатичної дії. Класифікація. Застосування. Побічні ефекти</p>	<p>4</p>
<p>5</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p align="center">Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати</p> <p>Протиспірохетозні, протипротозойні, протигельмінтні засоби. Обговорення основних питань механізму, спектра дії названих препаратів, висвітлення основних питань класифікації, фармакодинаміки, фармакотерапії окремих груп хіміотерапевтичних засобів. Виписування рецептів на основні препарати. Розв’язування проблемних і ситуаційних задач.</p> <p>Протимікозні, протівірусні, протибластомні засоби. Обговорення основних питань механізму, спектра дії названих препаратів, висвітлення основних питань класифікації, фармакодинаміки, фармакотерапії окремих груп хіміотерапевтичних засобів. Виписування рецептів на основні препарати. Розв’язування проблемних і ситуаційних задач.</p> <p align="center">Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність застосування препаратів різних груп; — робити аналіз терапевтичних та побічних ефектів дії ліків; — розраховувати дози і концентрації медикаментозних засобів; — виписувати рецепти на основні препарати; — оформлювати вимоги на медикаментозні засоби для лікувально-профілактичних закладів; — надавати невідкладну допомогу в разі отруєння медикаментами; — працювати з препаратами, розділивши їх на групи; — розв’язувати задачі з використанням вивчених препаратів для фармакотерапії; — працювати з довідковою літературою. 	<p>2</p>
<p>5</p>	<p>Лекція</p>	<p align="center">Лікарські засоби, що впливають на аферентну та еферентну нервову систему</p> <p>Лікарські засоби, що діють переважно в ділянці аферентних нервів. Класифікація речовин.</p> <p><i>Місцевоанестезувальні засоби.</i> Загальна характеристика. Механізм дії. Види місцевої анестезії. Порівняльна характеристика препаратів за активністю, тривалістю дії, токсичністю (новокаїн, дикаїн, лідокаїн, тримекаїн, піромекаїн, ультракаїн, анестезин). Застосування при різних видах анестезії. Надання допомоги при явищах</p>	<p>2</p>

6	<p>Самостійна робота</p>	<p>інтоксикації.</p> <p><i>В'язучі засоби</i> (танін, кора дуба, квітки ромашки, бісмуту нітрат основний, де-нол, вікалін, вікаїр, ксероформ, дерматол, лінімент за Вишневським). Механізм дії. Застосування.</p> <p><i>Подразнювальні засоби</i> (розчин аміаку, ментол, валідол, настій листя м'яти, гірчичники, настойка перцю стручкового, мазь "Фіналгон", спирт 40°, спирт мурашиний). Вплив їх на рецептори. Рефлекторна та відволікальна дія. Застосування.</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на еферентну іннервацію. Холіноміметичні та антихолінергічні речовини. Холіноблокатори. Адренергічні засоби</p> <p>Класифікація холінорецепторів. Класифікація речовин, що діють на передавання збуджень в холінергічних синапсах. Застосування.</p> <p><i>М-Холіноміметичні речовини</i> (пілокарпіну гідрохлорид, ацеклідин). Основні фармакологічні ефекти. Застосування. Токсична дія мускарину. Отруєння М-холіноміметиками і допомога при ньому.</p> <p><i>Н-Холіноміметичні речовини</i> (цититон, лобеліну гідрохлорид). Загальна характеристика. Застосування. Токсична дія нікотину. Застосування препаратів цитизину та лобеліну для боротьби з палінням.</p> <p><i>Антихолінергічні речовини</i> (прозерин, піридостигмін, оксазил, армін, галантаміну гідробромід). Механізм дії. Основні фармакологічні ефекти. Застосування.</p> <p><i>М-Холіноблокувальні речовини</i> (атропіну сульфат, препарати беладонни, платифіліну гідротартрат, скополаміну гідробромід, метацин). Вплив на око, гладкі м'язи внутрішніх органів, залози, серцево-судинну систему. Застосування. Токсична дія атропіну, принципи надання допомоги. Препарати беладони. Особливості дії скополаміну, платифіліну та метацину.</p> <p><i>Гангліоблокувальні речовини</i> (бензогексоній, пентамін, гігроній, арфонад). Механізм дії. Вплив на артеріальний тиск, гладкі м'язи, секрецію залоз. Застосування. Побічні ефекти. Профілактика ортостатичного колапсу. Дії медичного працівника в разі його виникнення.</p> <p><i>Курареподібні речовини</i> (тубокурарину хлорид, дитилін). Загальні відомості. Класифікація. Застосування.</p> <p>7. <i>Адсорбувальні засоби</i> (вугілля активоване, ентеросорбенти, поліферан, тальк). Механізм дії їх. Застосування.</p> <p>8. <i>Обволікальні засоби</i> (крохмаль, альмагель, фосфалюгель). Застосування</p>	2
	<p>Практичне заняття</p>	<p>Лікарські засоби, що впливають на аферентну та еферентну нервову систему</p> <p>Лікарські засоби, що діють переважно в ділянці аферентних нервів. Класифікація речовин, що діють переважно в ділянці аферентних нервів. Порівняльна характеристика місцевоанестезувальних засобів, застосування їх для різних видів</p>	2

6	Лекція	<p>місцевої анестезії. Ускладнення при застосуванні окремих місцевоанестезувальних засобів, їх профілактика і принципи надання допомоги. Застосування в'язучих, адсорбувальних, обволікальних, подразнювальних засобів. Виписування рецептів на основні засоби. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність застосування вивчених медикаментозних засобів для знеболювання, фармакотерапії різних захворювань, надання невідкладної допомоги; — надавати невідкладну допомогу у разі виникнення ускладнень при застосуванні місцевоанестезувальних засобів, токсичної дії ліків; — виписувати рецепти на основні препарати; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою. <p>Лікарські засоби, що впливають на аферентну та еферентну нервову систему</p> <p>Речовини, що діють на адренергійні синапси. Основні ефекти, пов'язані зі збудженням адренорецепторів. Класифікація адренорецепторів і адренергійних речовин. Механізм дії адреноміметичних, симпатоміметичних, адреноблокувальних і симпатолітичних засобів. Фармакологічні ефекти α-адреноміметиків, β-адреноміметиків, α, β-адреноміметиків, симпатоміметиків, α-адреноблокаторів, β-адреноблокаторів, симпатолітиків.</p> <p>Основні препарати: <i>α-адреноміметики</i> (мезатон, фетанол, галазолін, санорин, нафтизин). Застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>β-Адреноміметики</i> (ізадрин, салбутамол, фенотерол, беродуал, добутамін, кленбутерол, орципреналіну сульфат). Застосування. Шляхи введення. Побічні ефекти.</p> <p><i>α, β-Адреноміметики</i> (норадреналіну гідротартрат, адреналін, гідрохлорид). Особливості фармакодинаміки. Застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>Симпатоміметики</i> (ефедрину гідрохлорид). Механізм дії. Показання та протипоказання до застосування. Побічна дія.</p> <p><i>α-Адреноблокатори</i> (фентоламін, тропafen, празозин). Показання та протипоказання до застосування. Побічна дія.</p> <p><i>β-Адреноблокатори</i> (анаприлін, талінолол, метапролол, окспренолол, тразикор). Показання та протипоказання до застосування. Побічна дія.</p> <p>Симпатолітики (резерпін, октадин). Застосування. Побічний ефект</p>	2
---	--------	---	---

7	<p>Практичне заняття</p>	<p align="center">Лікарські засоби, що впливають на аферентну та еферентну нервову систему</p> <p>Лікарські засоби, що діють переважно в ділянці еферентних нервів. Класифікація речовин. Холінергійні засоби. Класифікація і порівняльна характеристика засобів, що діють на холінергійні синапси еферентної іннервації. Правила безпечного та ефективного їх застосування. Засоби невідкладної допомоги. Правила зберігання. Виписування рецептів. Розв'язування фармакологічних, проблемних і ситуаційних задач.</p> <p>Адренергійні засоби. Класифікація і порівняльна характеристика адренергійних засобів. Правила безпечного та ефективного їх застосування. Засоби невідкладної допомоги. Правила зберігання. Виписування рецептів. Розв'язування фармакологічних, проблемних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність застосування вивчених медикаментозних засобів для знеболювання, фармакотерапії різних захворювань, надання невідкладної допомоги; — надавати невідкладну допомогу у разі виникнення ускладнень при застосуванні місцевоанестезувальних засобів, токсичної дії ліків; — виписувати рецепти на основні препарати; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою. 	2
7	<p>Лекція</p>	<p align="center">Лікарські засоби, що впливають на ЦНС</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на ЦНС. Наркотичні й ненаркотичні анальгетичні засоби. Психотропні засоби</p> <p><i>Засоби для наркозу інгаляційного та неінгаляційного</i> (ефір, фторотан, метоксифлуран, циклопропан, азоту закис, тіопентал-натрій, натрію оксибутират, пропанідид, кетамін). Стадії ефірного наркозу. Особливості дії окремих препаратів. Шляхи введення. Застосування. Ускладнення під час і після інгаляційного та неінгаляційного наркозу.</p> <p><i>Спирт етиловий.</i> Місцева дія етилового спирту залежно від концентрації. Протимікробна, в'язуча, припікальна та подразнювальна дія. Резорбтивна дія спирту етилового (вплив на ЦНС, функцію органів травлення). Застосування спирту етилового в практичній медицині. Гостре отруєння та допомога при ньому. Хронічне отруєння (алкоголізм), принципи лікування</p> <p><i>Снодійні засоби</i> (фенобарбітал, етамінал-натрій,</p>	2

нітразепам, флуразепам, зопіклон, золпідем). Механізм дії. Вплив на структуру сну. Застосування. Побічні ефекти. Можливість розвитку медикаментозної залежності. Гостре отруєння, методи лікування.

Протиепілептичні засоби (хлоракон, клоназепам, фенобарбітал, гексамедин, дифенін, карбамазепін, метиндіон, етосуксимід, триметин, бензонал, бензобаміл, мідокалм, вальпроева кислота). Загальна характеристика. Застосування. Побічні ефекти. Тактика медичної сестри у призначенні та лікуванні протиепілептичними засобами.

Противаркінсонічні засоби (леводопа, мідантан, циклодол, наком, динезин, тропацин). Загальна характеристика. Застосування. Побічні ефекти.

Анальгетичні засоби. Наркотичні анальгетики (морфіну гідрохлорид, омнопон, промедол, фентаніл, трамадол, естоцин, пентазочин, буторфанол). Загальна характеристика. Механізм дії. Морфін, вплив на ЦНС, органи травлення. Застосування. Медикаментозна залежність (морфінізм). Гостре отруєння морфіном, принципи лікування. Антагоністи наркотичних анальгетиків (налорфіну гідрохлорид, налоксон).

Препарати опію. Омнопон, особливості дії. Синтетичні замінники морфіну: промедол і фентаніл, особливості дії. Застосування фентанілу для нейролептаналгезії. Таламонал.

Анальгетики змішаного механізму дії (трамадол). Механізм дії. Відмінність їх від опіодних анальгетиків.

Ненаркотичні анальгетики (анальгін, антипірін, кислота ацетилсаліцилова, фенацетин, парацетамол, кетанов, панadol, вольтарен, напроксен, диклофенак натрію, седалгін). Загальна характеристика. Механізм болезаспокійливої, протизапальної та жарознижувальної дії. Особливості застосування окремих препаратів. Побічні ефекти, заходи щодо запобігання виникненню їх.

Психотропні засоби. Загальна характеристика, класифікація. Нейролептики. Загальна характеристика, основні фармакологічні ефекти. Антипсихотичні і транквілізуючі властивості. Особливості дії та застосування аміназину, галоперидолу, дроперидолу, етаперазину, модітену, хлорпротексину, тизерцину. Побічні ефекти нейролептиків місцевого та резорбтивного характеру, запобігання виникненню їх. Застосування їх для нейролептаналгезії та транквілізоаналгезії.

Транквілізатори (сибазон, феназепам, хлосепід, діазепам, нозепам, мезапам, бромазеп, мепротан, еленіум, тазепам), загальна характеристика, дія, застосування. Звикання. Медикаментозна залежність. Побічні ефекти.

Седативні засоби (натрію бромід, калію бромід, магнію сульфат, бромкамфора, препарати валеріани, корвалол, санасон). Загальна характеристика.

Броміди. Вплив на ЦНС (праці І.П. Павлова). Бромізм, заходи для профілактики й лікування.

Комбіновані препарати (корвалол, валокордин, валокормід). Седативні засоби рослинного походження (препарати валеріани, собачої кропиви, новопасит, персен, адоніс). Застосування.

Антидепресанти (імізин, амітриптилін, ніаламід, флуоксетин, флувоксамін, дезипромін, докsepін, піразидол, нефазодон, бeфол). Загальна характеристика. Застосування.

		<p>Побічні ефекти. <i>Психомоторні стимулятори</i> (кофеїн, кофеїн-бензоат натрію, синокарб, меридил). Загальна характеристика. Показання та протипоказання до застосування. <i>Загальнотонізуювальні засоби</i> (лимонник, женьшень, пантокрин). Застосування. <i>Ноотропні засоби</i> (ноотропіл, пірацетам, цинаризин, аміналон, церебролізін, енцефабол, кавінтон, пантогам, серміон). Застосування. <i>Аналептики</i> (кофеїн-бензоат натрію, кордіамін, бемегрид, камфора, сульфокамфокаїн, коразол). Вплив на дихання і кровообіг. Особливості дії та застосування окремих препаратів. Шляхи введення, показання та протипоказання до застосування.</p>	
8	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p style="text-align: center;">Лікарські засоби, що впливають на ЦНС</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на ЦНС. Анальгетичні засоби. Класифікація, фармакодинаміка та фармакотерапія засобів, що впливають на ЦНС (засобів для наркозу, снодійних, спирту етилового, протиепілептичних, протипаркінсонічних). Принципи фармакотерапії при отруєнні засобами, що пригнічують функцію ЦНС. Виписування рецептів, розв'язування проблемних і ситуаційних задач. Робота з довідковою літературою.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність та можливість застосування вивчених препаратів для фармакотерапії за різних патологічних станів; — аналізувати фармакологічні й побічні ефекти вивчених препаратів; — надавати невідкладну допомогу при гострих отруєннях та невідкладних станах; — виписувати рецепти на основні препарати; — володіти правилами безпечного зберігання та видачі окремих препаратів; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою. 	2
9	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p style="text-align: center;">Лікарські засоби, що впливають на ЦНС</p> <p>Класифікація, фармакодинаміка та фармакотерапія анальгетичних засобів. Принципи надання допомоги при отруєнні. Правила безпечного зберігання препаратів. Виписування рецептів, розв'язування проблемних і ситуаційних задач. Робота з довідковою літературою.</p>	2

		<p>літературою.</p> <p>Психотропні засоби. Психомоторні стимулятори. Класифікація, фармакодинаміка та фармакотерапія. Правила безпечного зберігання препаратів. Виписування рецептів, розв'язування проблемних і ситуаційних задач. Робота з довідковою літературою.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність та можливість застосування вивчених препаратів для фармакотерапії за різних патологічних станів; — аналізувати фармакологічні й побічні ефекти вивчених препаратів; — надавати невідкладну допомогу при гострих отруєннях та невідкладних станах; — виписувати рецепти на основні препарати; — володіти правилами безпечного зберігання та видачі окремих препаратів; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою. 	
1	Лекція	<p style="text-align: center;"><i>2 семестр</i></p> <p>Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання</p> <p>Речовини, що впливають на функції органів дихання.</p> <p><i>Аналептики</i> (кофеїн-бензоат натрію, кордіамін, бемеград, камфора, сульфокамфокаїн, коразол). Вплив на дихання і кровообіг. Особливості дії та застосування окремих препаратів. Шляхи введення, показання, протипоказання до застосування.</p> <p><i>Стимулятори дихання, центральної і рефлекторної дії: анальгетики</i> (етимізол, бемеград, кофеїн, кордіамін, камфора, сульфокамфокаїн, коразол) і <i>Н-холіноміметики</i> (цититон, лобеліну гідрохлорид). Застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>Протикашльові засоби</i> (кодеїн, лібексин, глауцин, тусупрекс). Механізм протикашльової дії окремих препаратів. Застосування. Побічні ефекти. Медикаментозна залежність від кодеїну.</p> <p><i>Відхаркувальні засоби</i> (настій трави термопсису, трипсин, калію йодид, натрію гідрокарбонат, нашатирно-анісові краплі, бромгексин, мукалтин, ацетилцистеїн). Механізм відхаркувальної дії окремих препаратів. Застосування. Відхаркувальні засоби рослинного походження (листя мати-й-мачухи, корінь солодки, листя подорожника великого, кореневище дивосилу, трава чебрецю, соснові бруньки тощо).</p> <p><i>Бронхолітичні засоби</i> (ізадрин, салбутамол, фенотерол,</p>	2

	<p>Самостійна робота</p>	<p>орципреналіну сульфат, ефедрину гідрохлорид, адреналіну гідрохлорид, атропіну сульфат, еуфілін, теофілін). Застосування. Механізм дії окремих препаратів. Шляхи введення.</p> <p><i>Засоби, які застосовують при набряку легень (спирт етиловий, антифомсилан, маніт, сечовина, фуросемід, бензогексоній, строфантин, корглікон, глюкокортикоїди). Механізм дії окремих препаратів. Шляхи введення. Засоби невідкладної допомоги при набряку легень.</i></p> <p><i>1.Застосування при бронхіальній астмі глюкокортикоїдів (преднізолон, дексаметазон) та антигістамінних засобів</i></p> <p><i>2.Принцип дії кромолін-натрію. Невідкладна допомога в разі нападу бронхіальної астми та астматичного статусу</i></p>	<p>6</p>
<p>1</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання</p> <p>Фармакодинаміка та фармакотерапія аналептичних засобів. Особливості дії. Застосування окремих препаратів. Використання при гострих отруєннях і захворюваннях у разі порушення функції органів дихання. Засоби невідкладної допомоги в разі нападів бронхіальної астми, астматичного статусу та набряку легень Розв'язування задач проблемного характеру. Виписування рецептів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність і можливість застосування вивчених препаратів для фармакотерапії за різних патологічних станів; — аналізувати фармакологічні та побічні ефекти вивчених препаратів; — надавати невідкладну допомогу при гострих отруєннях та невідкладних станах у разі нападів бронхіальної астми, астматичного статусу та набряку легень; — виписувати рецепти на основні препарати; — володіти правилами безпечного зберігання та видачі окремих препаратів; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою. 	<p>2</p>
<p>2</p>	<p>Лекція</p>	<p>Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання</p> <p>Речовини, що впливають на функції органів дихання.</p>	<p>2</p>

		<p><i>Аналептики</i> (кофеїн-бензоат натрію, кордіамін, бемеград, камфора, сульфокамфокаїн, коразол). Вплив на дихання і кровообіг. Особливості дії та застосування окремих препаратів. Шляхи введення, показання, протипоказання до застосування.</p> <p><i>Стимулятори дихання, центральної і рефлекторної дії: анальгетики</i> (етимізол, бемеград, кофеїн, кордіамін, камфора, сульфокамфокаїн, коразол) і <i>H-холіноміметики</i> (цититон, лобеліну гідрохлорид). Застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>Протикашльові засоби</i> (кодеїн, лібексин, глауцин, тусупрекс). Механізм протикашльової дії окремих препаратів. Застосування. Побічні ефекти. Медикаментозна залежність від кодеїну.</p> <p><i>Відхаркувальні засоби</i> (настій трави термопсису, трипсин, калію йодид, натрію гідрокарбонат, нашатирно-анісові краплі, бромгексин, мукалтин, ацетилцистеїн). Механізм відхаркувальної дії окремих препаратів. Застосування. Відхаркувальні засоби рослинного походження (листя мати-й-мачухи, корінь солодки, листя подорожника великого, кореневище дивосилу, трава чебрецю, соснові бруньки тощо).</p> <p><i>Бронхолітичні засоби</i> (ізадрин, салбутамол, фенотерол, орципреналіну сульфат, ефедрину гідрохлорид, адреналіну гідрохлорид, атропіну сульфат, еуфілін, теофілін). Застосування. Механізм дії окремих препаратів. Шляхи введення.</p> <p><i>Засоби, які застосовують при набряку легень</i> (спирт етиловий, антифомсилан, маніт, сечовина, фуросемід, бензогексоній, строфантин, коргліккон, глюкокортикоїди). Механізм дії окремих препаратів. Шляхи введення. Засоби невідкладної допомоги при набряку легень.</p>	
2	<p>Практичне заняття</p>	<p>Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання</p> <p>Фармакодинаміка та фармакотерапія аналептичних засобів. Особливості дії. Застосування окремих препаратів. Використання при гострих отруєннях і захворюваннях у разі порушення функції органів дихання. Засоби невідкладної допомоги в разі нападів бронхіальної астми, астматичного статусу та набряку легень Розв'язування задач проблемного характеру. Виписування рецептів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність і можливість застосування вивчених препаратів для фармакотерапії за різних патологічних станів; — аналізувати фармакологічні та побічні ефекти вивчених препаратів; — надавати невідкладну допомогу при гострих отруєннях та невідкладних станах у разі нападів бронхіальної астми, астматичного статусу та набряку легень; — виписувати рецепти на основні препарати; — володіти правилами безпечного зберігання та видачі 	2

		<p>окремих препаратів; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою.</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання</p> <p>Речовини, що впливають на функції органів дихання. <i>Аналептики</i> (кофеїн-бензоат натрію, кордіамін, бемеGRID, камфора, сульфокамфокаїн, коразол). Вплив на дихання і кровообіг. Особливості дії та застосування окремих препаратів. Шляхи введення, показання, протипоказання до застосування. <i>Стимулятори дихання, центральної і рефлекторної дії: анальгетики</i> (етимізол, бемеGRID, кофеїн, кордіамін, камфора, сульфокамфокаїн, коразол) і <i>H-холіноміетики</i> (цититон, лобеліну гідрохлорид). Застосування. Побічні ефекти. <i>Протикашльові засоби</i> (кодеїн, лібексин, глауцин, тусупрекс). Механізм протикашльової дії окремих препаратів. Застосування. Побічні ефекти. Медикаментозна залежність від кодеїну. <i>Відхаркувальні засоби</i> (настій трави термопсису, трипсин, калію йодид, натрію гідрокарбонат, нашатирно-анісові краплі, бромгексин, мукалтин, ацетилцистеїн). Механізм відхаркувальної дії окремих препаратів. Застосування. Відхаркувальні засоби рослинного походження (листя мати-й-мачухи, корінь солодки, листя подорожника великого, кореневище дивосилу, трава чебрецю, соснові бруньки тощо). <i>Бронхолітичні засоби</i> (ізадрин, салбутамол, фенотерол, орципреналіну сульфат, ефедрину гідрохлорид, адреналіну гідрохлорид, атропіну сульфат, еуфілін, теофілін). Застосування. Механізм дії окремих препаратів. Шляхи введення. <i>Засоби, які застосовують при набряку легень</i> (спирт етиловий, антифомсилан, маніт, сечовина, фуросемід, бензогексоній, строфантин, корглікон, глюкокортикоїди). Механізм дії окремих препаратів. Шляхи введення. Засоби невідкладної допомоги при набряку легень.</p>	2
3	Практичне заняття	<p>Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання</p> <p>Фармакодинаміка та фармакотерапія аналептичних засобів. Особливості дії. Застосування окремих препаратів. Використання при гострих отруєннях і захворюваннях у разі</p>	2

4	Практичне Заняття	<p>порушення функції органів дихання. Засоби невідкладної допомоги в разі нападів бронхіальної астми, астматичного статусу та набряку легень Розв'язування задач проблемного характеру. Виписування рецептів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність і можливість застосування вивчених препаратів для фармакотерапії за різних патологічних станів; — аналізувати фармакологічні та побічні ефекти вивчених препаратів; — надавати невідкладну допомогу при гострих отруєннях та невідкладних станах у разі нападів бронхіальної астми, астматичного статусу та набряку легень; — виписувати рецепти на основні препарати; — володіти правилами безпечного зберігання та видачі окремих препаратів; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою. <p>Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання</p> <p>Фармакодинаміка та фармакотерапія аналептичних засобів. Особливості дії. Застосування окремих препаратів. Використання при гострих отруєннях і захворюваннях у разі порушення функції органів дихання. Засоби невідкладної допомоги в разі нападів бронхіальної астми, астматичного статусу та набряку легень Розв'язування задач проблемного характеру. Виписування рецептів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати доцільність і можливість застосування вивчених препаратів для фармакотерапії за різних патологічних станів; — аналізувати фармакологічні та побічні ефекти вивчених препаратів; — надавати невідкладну допомогу при гострих отруєннях та невідкладних станах у разі нападів бронхіальної астми, астматичного статусу та набряку легень; — виписувати рецепти на основні препарати; — володіти правилами безпечного зберігання та видачі окремих препаратів; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою. 	2
---	-------------------	---	---

4	Лекція	<p style="text-align: center;">Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Антигіпертензивні та сечогінні засоби</p> <p>Кардіотонічні засоби.</p> <p><i>Серцеві глікозиди</i> (дигітоксин, дигоксин, целанід, адонізид, строфантин, корглікон). Рослини, що містять серцеві глікозиди. Вплив серцевих глікозидів на функцію серця. Механізм кардіотонічної дії. Застосування. Особливості введення з урахуванням кумулятивних властивостей. Токсична дія серцевих глікозидів, заходи щодо запобігання та ліквідації їх.</p> <p><i>Неглікозидні кардіотонічні засоби</i> (добутамін, каптоприл, рибоксин, мілдронат, фосфаден, креатину фосфат, калію оротат, анаболічні стероїди, вітаміни Е, С, групи В). Застосування.</p> <p><i>Протиаритмічні засоби</i> (хінідин сульфат, новокаїнамід, лідокаїн, анаприлін, аміодарон, етмозин, калію хлорид, панангін, дизопірамід, аймалін, атропіну сульфат, ізадрин). Загальна характеристика. Класифікація. Особливості дії, застосування окремих препаратів.</p> <p><i>Засоби, які застосовують при недостатності в'язевого кровообігу.</i> Принципи фармакотерапії при недостатності в'язевого кровообігу. Засоби для зняття нападів стенокардії (валідол, нітрогліцерин). Механізм дії. Шляхи введення. Особливості дії препаратів нітрогліцерину пролонгованої дії (сутак, нітронг, тринітролонг, ізосорбіт тринітрат, молсидомін). Засоби для профілактики нападів стенокардії (анаприлін, верапаміл, ніфединін, аміодарон, дипіридамомл, папаверин, карбокромен, но-шпа). Застосування. Побічна дія.</p> <p><i>Засоби, які використовують при інфаркті міокарда</i> (наркотичні анальгетики, азоту закис, протиаритмічні засоби, серцеві глікозиди, антикоагулянти, фібринолітичні та пресорні засоби). Застосування.</p> <p><i>Антигіпертензивні засоби.</i> Загальна характеристика. Класифікація. Механізм дії. Застосування окремих препаратів (клофелін, метилдофа, бензогексоній, пентамін, резерпін, раунатин, октадин, анаприлін, каптоприл, натрію нітропрусид, празозин, тропафен, дибазол, папаверин, апресин, магнію сульфат, фенігідин, дихлотіазид, фуросемід, спіронолактон). Шляхи введення. Засоби невідкладної допомоги під час гіпертензивного кризу. Комбіноване застосування антигіпертензивних препаратів (адельфан-езидрекс, енап-Н, енап-НЬ, капозид, кристепін, норматенс, тонорма, трирезид-К). Побічні ефекти. Фітотерапія при гіпертонічній хворобі (барвінок малий, буркун лікарський, глід колючий, грицики звичайні, калина, нагідки, омела, синюха, собача кропива). Застосування.</p> <p><i>Сечогінні засоби</i> (дихлотіазид, фуросемід, кислота етакринова, тріамтерен, спіронолактон, маніт). Загальна характеристика. Класифікація. Механізм дії окремих препаратів. Активність і тривалість дії. Застосування. Сечогінні препарати рослинного походження (бруньки берези, листя брусниці, листя мучниці, трава хвоща польового, сечогінні збори).</p>	2
---	--------	---	---

	<p><i>Самостійне завдання</i></p>	<p>3. <i>Антиагрегатні засоби (кислота ацетилсаліцилова, дигіридамомл). Застосування їх</i></p> <p>4. <i>Сечогінні препарати рослинного походження (бруньки берези, листя брусниці, листя мучниці, сечогінні збори</i></p> <p>5. <i>Порівняльна характеристика окремих препаратів серцевих глікозидів. Скласти таблицю.</i></p>	<p>9</p>
<p>5</p>	<p><i>Практичне Заняття</i></p>	<p>Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Засоби, що використовуються при недостатності в'язевого кровообігу, засоби для лікування інфаркту міокарда</p> <p>Лікарські засоби, які використовують при в'язевій недостатності. Класифікація, фармакодинаміка та фармакотерапія засобів, що використовуються при стенокардії та інфаркті міокарда. Засоби невідкладної допомоги при гострих нападах стенокардії та інфаркті міокарда. Виписування рецептів на основні препарати. Розв'язування проблемних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати можливість і доцільність застосування вивчених препаратів для фармакотерапії різних серцево-судинних захворювань; — надавати невідкладну допомогу при гострих станах (гостра серцева недостатність, аритмія, стенокардія, інфаркт міокарда та гіпертензивний криз); — виписувати рецепти на основні препарати; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою. 	<p>2</p>
<p>5</p>	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Антигіпертензивні та сечогінні засоби</p> <p>Кардіотонічні засоби.</p> <p><i>Серцеві глікозиди</i> (дигітоксин, дигоксин, целанід, адонізид, строфантин, коргліккон). Рослини, що містять серцеві глікозиди. Вплив серцевих глікозидів на функцію серця. Механізм кардіотонічної дії. Застосування. Особливості введення з урахуванням кумулятивних властивостей. Токсична дія серцевих глікозидів, заходи щодо запобігання та ліквідації їх.</p> <p><i>Неглікозидні кардіотонічні засоби</i> (добутамін, каптоприл, рибоксин, мілдронат, фосфаден, креатину фосфат, калію оротат, анаболічні стероїди, вітаміни Е, С, групи В). Застосування.</p> <p><i>Протиаритмічні засоби</i> (хінідин сульфат, новокаїнамід,</p>	<p>2</p>

		<p>лідоканін, анаприлін, аміодарон, етмозин, калію хлорид, панангін, дизопірамід, аймалін, атропіну сульфат, ізадрин). Загальна характеристика. Класифікація. Особливості дії, застосування окремих препаратів.</p> <p><i>Засоби, які застосовують при недостатності в'язевого кровообігу.</i> Принципи фармакотерапії при недостатності в'язевого кровообігу. Засоби для зняття нападів стенокардії (валідол, нітрогліцерин). Механізм дії. Шляхи введення. Особливості дії препаратів нітрогліцерину пролонгованої дії (сустанг, нітронг, тринітролонг, ізосорбіт тринітрат, молсидомін). Засоби для профілактики нападів стенокардії (анаприлін, верапаміл, ніфединін, аміодарон, дипіридамомл, папаверин, карбокромєн, но-шпа). Застосування. Побічна дія.</p> <p><i>Засоби, які використовують при інфаркті міокарда</i> (наркотичні анальгетики, азоту закис, протиаритмічні засоби, серцеві глікозиди, антикоагулянти, фібринолітичні та пресорні засоби). Застосування.</p> <p><i>Антигіпертензивні засоби.</i> Загальна характеристика. Класифікація. Механізм дії. Застосування окремих препаратів (клофелін, метилдофа, бензогексоній, пентамін, резерпін, раунатин, октадин, анаприлін, каптоприл, натрію нітропрусид, празозин, тропafen, дибазол, папаверин, апресин, магнію сульфат, фенігидин, дихлотіазид, фуросемід, спіронолактон). Шляхи введення. Засоби невідкладної допомоги під час гіпертензивного кризу. Комбіноване застосування антигіпертензивних препаратів (адельфан-езидрекс, енап-Н, енап-НЬ, капозид, кристепін, норматенс, тонорма, трирезид-К). Побічні ефекти. Фітотерапія при гіпертонічній хворобі (барвінок малий, буркун лікарський, глід колючий, грицики звичайні, калина, нагідки, омєла, синюха, собача кропива). Застосування.</p> <p><i>Сечогінні засоби</i> (дихлотіазид, фуросемід, кислота етакринова, тріамтерен, спіронолактон, маніт). Загальна характеристика. Класифікація. Механізм дії окремих препаратів. Активність і тривалість дії. Застосування. Сечогінні препарати рослинного походження (бруньки берези, листя брусниці, листя мучниці, трава хвоща польового, сечогінні збори).</p> <p><i>6. Токсична дія фосфорорганічних сполук. Принципи лікування при отруєнні.</i></p> <p><i>7. Спирт етиловий. Застосування в практичній медицині. Гостре отруєння та допомога при ньому. Хронічне отруєння (алкоголізм), принципи лікування</i></p> <p><i>8. Симпатолітики резерпін октадин. Застосування. Побічні ефекти</i></p>	
6	<p><i>Самостійна робота</i></p> <p>Практичне заняття</p>	<p>Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Серцеві глікозиди, проти аритмічні засоби</p> <p>Кардіотонічні та протиаритмічні засоби. Класифікація, фармакодинаміка, фармакотерапія серцево-судинних засобів. Засоби невідкладної допомоги при гострій серцевій недостатності та аритмії. Виписування рецептів на основні препарати. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних</p>	8
			2

		<p>задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати можливість і доцільність застосування вивчених препаратів для фармакотерапії різних серцево-судинних захворювань; — надавати невідкладну допомогу при гострих станах (гостра серцева недостатність, аритмія, стенокардія, інфаркт міокарда та гіпертензивний криз); — виписувати рецепти на основні препарати; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою. 	
7	Практичне заняття	<p>Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Антигіпертензивні та сечогінні засоби</p> <p>Антигіпертензивні та сечогінні засоби. Класифікація, фармакодинаміка та фармакотерапія засобів, що використовуються при артеріальній гіпертензії. Засоби невідкладної допомоги при гіпертензивних кризах. Виписування рецептів на основні препарати. Розв'язування проблемних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювати можливість і доцільність застосування вивчених препаратів для фармакотерапії різних серцево-судинних захворювань; — надавати невідкладну допомогу при гострих станах (гостра серцева недостатність, аритмія, стенокардія, інфаркт міокарда та гіпертензивний криз); — виписувати рецепти на основні препарати; — працювати з медикаментозними засобами; — розв'язувати фармакотерапевтичні та ситуаційні задачі на основі фармакологічних і побічних ефектів, властивостей; — працювати з довідковою літературою. 	2
6	Лекція	<p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тonus і скоротливу діяльність матки та систему крові</p> <p><i>Засоби для підвищення апетиту</i> (гіркоти, інсулін). Механізм дії. Застосування. Препарати рослинного походження (трава золототисячника, листя трилистика, корінь кульбаби тощо). <i>Анорексигенні засоби</i> (фенамін, дезопімон, фепранон, теронак). Механізм дії. Застосування. Побічні</p>	2

ефекти.

Засоби, які використовують при недостатній секреції залоз шлунка (гістамін). Засоби замісної терапії (сік шлунковий натуральний, кислота хлоридна розведена, пепсин, ацидин-пепсин).

Засоби, які застосовують при надмірній секреції залоз шлунка (М-холіноблокатори, блокатори H₁-гістамінових рецепторів (ранітидин, циметидин, омепразол, антацидні засоби). Механізм дії окремих груп засобів. Застосування окремих препаратів (атропіну сульфату, препаратів беладонни, скополаміну, платифіліну, метацину, гастроципіну, ранітидину, циметидину, магнію оксиду, алюмінію гідрооксиду, “Альмагелю”, натрію гідрокарбонату). Побічні ефекти.

Застосування фітопрепаратів при виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки (чистотіл, звіробій, ромашка, деревій, насіння льону тощо).

Жовчогінні засоби. Засоби, що посилюють утворення жовчі (кислота дегідрохолева, “Алохол”, “Холензим”, оксафенамід, нікотин, фітопрепарати (безсмертник, кукурудзяні приймочки, шипшина). Засоби, що сприяють виходу жовчі з жовчного міхура (М-холіноблокатори, спазмолітики міотропної дії: магнію сульфат, пітуїтрин для ін'єкцій, папаверин).

Холелітолітичні засоби (хенодексихолева кислота, урсоедексихолева кислота). Застосування.

Гепатопротектори, застосування (токоферолу ацетат, силібінін, ліпостабіл, карсил, есенціале, метіонін). Фітопрепарати (безсмертник, скупісія, конвалія далекосхідна). Застосування.

Засоби, які призначають у разі порушення секреторної функції підшлункової залози. Використання панкреатину, панзинорму, фесталу, креону при хронічному панкреатиті. Механізм дії М-холіноблокаторів, антацидних засобів та контрикалу при гострому панкреатиті.

Застосування антихолінестеразних засобів та М-холіноміметиків при атонії кишок.

Проносні засоби. Сольові проносні (магнію сульфат, натрію сульфат), механізм дії. Застосування. Олія рицини, механізм дії, застосування.

Фенолфталеїн, ізафенін, антраглікозиди, механізм дії, застосування.

Противіпроносні засоби (в'язучі та обволікальні засоби, м'ята перцева, ромашка аптечна, імодіум). Застосування.

Класифікація речовин, що впливають на тонус і скоротливу діяльність матки. Механізм дії окситоцину на міометрій. Побічні ефекти, протипоказання до застосування. Особливості дії пітуїтрину та гіфотоцину. Застосування М-холіноблокаторів і спазмолітичних засобів міотропної дії.

Препарати маткових ріжків, їх відмінність від окситоцину. Механізм дії при кровотечах. Протипоказання до застосування. Властивості котарніну хлориду. Використання рослинних препаратів при маткових кровотечах (трава грициків, кора калини, трава гірчака перцевого, листя барбарису звичайного, трава кропиви).

Засоби, що знижують тонус і скоротливу діяльність матки — токолітичні (прогестерон, партусистен, сальбутамол, магнію сульфат, азоту закис, атропіну сульфат). Застосування.

8	<p><i>Самостійне заняття</i></p>	<p><i>Засоби, що впливають на систему крові.</i> Класифікація. Стимулятори еритропоезу (залізо відновлене, заліза лактат, ферковен, ферамід, фeroцирон, фeroкаль, фeroплекс, фербітол, ферум-лек, коамід тощо). Побічні ефекти.</p> <p><i>Засоби, які використовують для лікування мегалобластної анемії:</i> ціанокобаламін, фолієва кислота. Застосування.</p> <p>Стимулятори лейкопоезу (пентоксил, натрію нуклеїнат). Застосування.</p> <p><i>Засоби, що впливають на тромбоутворення.</i> Гемостатики (вікасол, препарати кальцію, тромбін, фібриноген, свічки антисептичні біологічні, губка гемостатична колагенова, плівка фібринна ізогенна). Фітопрепарати (кропива дводомна, лагохілус п'янкий, калина звичайна, гірчак перцевий, арніка гірська). Застосування при кровотечах, шляхи введення. Антикоагулянти (гепарин, клексан, фраксипарин). Показання та протипоказання до застосування, шляхи введення, побічна дія. Натрію гідроцитрат, механізм його дії, застосування. Антикоагулянти непрямої дії (неодикумарин, фенілін, синкумар), механізм дії. Показання та протипоказання до застосування. Побічна дія.</p> <p><i>Засоби, що впливають на фібриноліз.</i> Фібринолітичні засоби (фібринолізин, стрептоліаза, стрептодеказа). Застосування. Побічна дія.</p> <p><i>Антифібринолітичні засоби</i> (контрикал, кислота амінокапронова, етамзилат). Застосування.</p> <p>Властивості й застосування окремих <i>плазмозамінних засобів</i> (поліглюкін, реополіглюкін, реоглюман. гемодез, ентеродез, желатиноль, протеїн, регідрон, дисоль, трисоль, ацисоль, лактосоль, хлосоль, розчин Зінгер—Локка, ізотонічний розчин натрій хлориду та ін.).</p> <p><i>7.Блювотні та протиблювотні засоби. Застосування їх</i></p> <p><i>8.Ентеросорбенти та їх значення при лікуванні гострих отруєнь</i></p>	7
	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Засоби, що впливають на апетит, секрецію шлунка та моторику шлунка</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Класифікація, основні питання фармакодинаміки, фармакокінетики, фармакотерапії речовин, що впливають на функції органів травлення</p> <p>. Побічні ефекти та заходи запобігання їм. Застосування окремих препаратів за певних патологічних станів. Виписування рецептів на основні препарати. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <p>— аналізувати терапевтичні й побічні ефекти засобів кожної групи;</p>	2

- виписувати препарати в рецептах і вимогах лікувально-профілактичних закладів;
- оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів за певних патологічних станів;
- працювати з довідковою літературою.

Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тonus і скоротливу діяльність матки та систему крові

Засоби для підвищення апетиту (гіркоти, інсулін). Механізм дії. Застосування. Препарати рослинного походження (трава золототисячника, листя трилистика, корінь кульбаби тощо). *Анорексигенні засоби* (фенамін, дезопімон, фебранон, теронак). Механізм дії. Застосування. Побічні ефекти.

Засоби, які використовують при недостатній секреції залоз шлунка (гістамін). Засоби замісної терапії (сік шлунковий натуральний, кислота хлоридна розведена, пепсин, ацидин-пепсин).

Засоби, які застосовують при надмірній секреції залоз шлунка (М-холіноблокатори, блокатори H₁-гістамінових рецепторів (ранітидин, циметидин, омепразол, антацидні засоби). Механізм дії окремих груп засобів. Застосування окремих препаратів (атропіну сульфату, препаратів беладонни, скополаміну, платифіліну, метацину, гастроципіну, ранітидину, циметидину, магнію оксиду, алюмінію гідрооксиду, “Альмагелю”, натрію гідрокарбонату). Побічні ефекти.

Застосування фітопрепаратів при виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки (чистотіл, звіробій, ромашка, деревій, насіння льону тощо).

Жовчогінні засоби. Засоби, що посилюють утворення жовчі (кислота дегідрохолева, “Алохол”, “Холензим”, оксафенамід, нікотин, фітопрепарати (безсмертник, кукурудзяні приймочки, шипшина). Засоби, що сприяють виходу жовчі з жовчного міхура (М-холіноблокатори, спазмолітики міотропної дії: магнію сульфат, пітуїтрин для ін'єкцій, папаверин).

Холелітолітичні засоби (хенодексихолева кислота, урсоедексихолева кислота). Застосування.

Гепатопротектори, застосування (токоферолу ацетат, силібінін, ліпостабіл, карсил, есенціале, метіонін). Фітопрепарати (безсмертник, скупісія, конвалія далекосхідна). Застосування.

Засоби, які призначають у разі порушення секреторної функції підшлункової залози. Використання панкреатину, панзинорму, фесталу, креону при хронічному панкреатиті. Механізм дії М-холіноблокаторів, антацидних засобів та контрикалу при гострому панкреатиті.

Застосування антихолінергічних засобів та М-холіноміметиків при атонії кишок.

Проносні засоби. Сольові проносні (магнію сульфат, натрію сульфат), механізм дії. Застосування. Олія рицини, механізм дії, застосування.

Фенолфталеїн, ізафенін, антраглікозиди, механізм дії,

<p>9</p>	<p>Практичне завдання</p>	<p>застосування.</p> <p><i>Протипроносні засоби</i> (в'язучі та обволікальні засоби, м'ята перцева, ромашка аптечна, імодіум). Застосування.</p> <p>Класифікація речовин, що впливають на тонус і скоротливу діяльність матки. Механізм дії окситоцину на міометрій. Побічні ефекти, протипоказання до застосування. Особливості дії пітуїтрину та гіфотоцину. Застосування М-холіноблокаторів і спазмолітичних засобів міотропної дії.</p> <p><i>Препарати маткових ріжків</i>, їх відмінність від окситоцину. Механізм дії при кровотечах. Протипоказання до застосування. Властивості котарніну хлориду. Використання рослинних препаратів при маткових кровотечах (трава грициків, кора калини, трава гірчака перцевого, листя барбарису звичайного, трава кропиви).</p> <p><i>Засоби, що знижують тонус і скоротливу діяльність матки</i> — токолітичні (прогестерон, партусистен, сальбутамол, магнію сульфат, азоту закис, атропіну сульфат). Застосування.</p> <p><i>Засоби, що впливають на систему крові</i>. Класифікація. Стимулятори еритропоезу (залізо відновлене, заліза лактат, ферковен, ферамід, фероцирон, ферокаль, фероплекс, фербітол, ферум-лек, коамід тощо). Побічні ефекти.</p> <p><i>Засоби, які використовують для лікування мегалобластної анемії</i>: ціанкобаламін, фолієва кислота. Застосування.</p> <p>Стимулятори лейкопоезу (пентоксил, натрію нуклеїнат). Застосування.</p> <p><i>Засоби, що впливають на тромбоутворення</i>. Гемостатики (вікасол, препарати кальцію, тромбін, фібриноген, свічки антисептичні біологічні, губка гемостатична колагенова, плівка фібринна ізогенна). Фітопрепарати (кропива дводомна, лагохілус п'янкий, калина звичайна, гірчак перцевий, арніка гірська). Застосування при кровотечах, шляхи введення. Антикоагулянти (гепарин, клексан, фраксипарин). Показання та протипоказання до застосування, шляхи введення, побічна дія. Натрію гідроксидат, механізм його дії, застосування. Антикоагулянти непрямої дії (неодикумарин, фенілін, синкумар), механізм дії. Показання та протипоказання до застосування. Побічна дія.</p> <p><i>Засоби, що впливають на фібриноліз</i>. Фібринолітичні засоби (фібринолізин, стрептоліаза, стрептодеказа). Застосування. Побічна дія.</p> <p><i>Антифібринолітичні засоби</i> (контрикал, кислота амінокапронова, етамзилат). Застосування.</p> <p>Властивості й застосування окремих <i>плазмозамінних засобів</i> (поліглюкін, реополіглюкін, реоглюман. гемодез, ентеродез, желатиноль, протеїн, регідрон, дисоль, трисоль, ацисоль, лактосоль, хлосоль, розчин Зінгер—Локка, ізотонічний розчин натрій хлориду та ін.).</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Засоби, що впливають на апетит, секрецію шлунка та моторику шлунка</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення.. Класифікація, основні питання фармакодинаміки,</p>	<p>2</p>
----------	----------------------------------	--	----------

8	Лекція	<p>фармакокінетики, фармакотерапії речовин, що впливають на функції органів травлення</p> <p>. Побічні ефекти та заходи запобігання їм. Застосування окремих препаратів за певних патологічних станів. Виписування рецептів на основні препарати. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти засобів кожної групи; — виписувати препарати в рецептах і вимогах лікувально-профілактичних закладів; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів за певних патологічних станів; — працювати з довідковою літературою. <p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тонус і скоротливу діяльність матки та систему крові</p> <p><i>Засоби для підвищення апетиту</i> (гіркоти, інсулін). Механізм дії. Застосування. Препарати рослинного походження (трава золототисячника, листя трилисника, корінь кульбаби тощо). <i>Анорексигенні засоби</i> (фенамін, дезопімон, фебранон, теронак). Механізм дії. Застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>Засоби, які використовують при недостатній секреції залоз шлунка</i> (гістамін). Засоби замісної терапії (сік шлунковий натуральний, кислота хлоридна розведена, пепсин, ацидин-пепсин).</p> <p><i>Засоби, які застосовують при надмірній секреції залоз шлунка</i> (М-холіноблокатори, блокатори H₁-гістамінових рецепторів (ранітидин, циметидин, омепразол, антацидні засоби). Механізм дії окремих груп засобів. Застосування окремих препаратів (атропіну сульфату, препаратів беладонни, скополаміну, платифіліну, метацину, гастроципіну, ранітидину, циметидину, магнію оксиду, алюмінію гідрооксиду, “Альмагелю”, натрію гідрокарбонату). Побічні ефекти.</p> <p>Застосування фітопрепаратів при виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки (чистотіл, звіробій, ромашка, деревій, насіння льону тощо).</p> <p><i>Жовчогінні засоби.</i> Засоби, що посилюють утворення жовчі (кислота дегідрохолева, “Алохол”, “Холензим”, оксафенамід, нікотин, фітопрепарати (безсмертник, кукурудзяні приймочки, шипшина). Засоби, що сприяють виходу жовчі з жовчного міхура (М-холіноблокатори, спазмолітики міотропної дії: магнію сульфат, пітуїтрин для ін'єкцій, папаверин).</p> <p><i>Холелітотичні засоби</i> (хенодексихолева кислота, урсоедексихолева кислота). Застосування.</p> <p><i>Гепатопротектори,</i> застосування (токоферолу ацетат, силібінін, ліпостабіл, карсил, есенціале, метіонін). Фітопрепарати (безсмертник, скупія, конвалія далекодні). Застосування.</p>	2
---	--------	--	---

Засоби, які призначають у разі порушення секреторної функції підшлункової залози. Використання панкреатину, панзинорму, фесталу, креону при хронічному панкреатиті. Механізм дії М-холіноблокаторів, антацидних засобів та контрикалу при гострому панкреатиті.

Застосування антихолінестеразних засобів та М-холіноміметиків при атонії кишок.

Проносні засоби. Сольові проносні (магнію сульфат, натрію сульфат), механізм дії. Застосування. Олія рицини, механізм дії, застосування.

Фенолфталеїн, ізафенін, антраглікозиди, механізм дії, застосування.

Противіпроносні засоби (в'язучі та обволікальні засоби, м'ята перцева, ромашка аптечна, імодіум). Застосування.

Класифікація речовин, що впливають на тонус і скоротливу діяльність матки. Механізм дії окситоцину на міометрій. Побічні ефекти, протипоказання до застосування. Особливості дії пітуїтрину та гіфотоцину. Застосування М-холіноблокаторів і спазмолітичних засобів міотропної дії.

Препарати маткових ріжків, їх відмінність від окситоцину. Механізм дії при кровотечах. Протипоказання до застосування. Властивості котарніну хлориду. Використання рослинних препаратів при маткових кровотечах (трава грициків, кора калини, трава гірчака перцевого, листя барбарису звичайного, трава кропиви).

Засоби, що знижують тонус і скоротливу діяльність матки — токолітичні (прогестерон, партусистен, салбутамол, магнію сульфат, азоту закис, атропіну сульфат). Застосування.

Засоби, що впливають на систему крові. Класифікація. Стимулятори еритропоезу (залізо відновлене, заліза лактат, ферковен, ферамід, фероцирон, ферокаль, фероплекс, фербітол, ферум-лек, коамід тощо). Побічні ефекти.

Засоби, які використовують для лікування мегалобластної анемії: ціанокобаламін, фолієва кислота. Застосування.

Стимулятори лейкопоезу (пентоксил, натрію нуклеїнат). Застосування.

Засоби, що впливають на тромбоутворення. Гемостатики (вікасол, препарати кальцію, тромбін, фібриноген, свічки антисептичні біологічні, губка гемостатична колагенова, плівка фібринна ізогенна). Фітопрепарати (кропива дводомна, лагохілус п'янкій, калина звичайна, гірчак перцевий, арніка гірська). Застосування при кровотечах, шляхи введення. Антикоагулянти (гепарин, клексан, фраксипарин). Показання та протипоказання до застосування, шляхи введення, побічна дія. Натрію гідроксид, механізм його дії, застосування. Антикоагулянти непрямої дії (неодикумарин, фенілін, синкумар), механізм дії. Показання та протипоказання до застосування. Побічна дія.

Засоби, що впливають на фібриноліз. Фібринолітичні засоби (фібринолізин, стрептоліаза, стрептодеказа). Застосування. Побічна дія.

Антифібринолітичні засоби (контрикал, кислота амінокапронова, етамзилат). Застосування.

Властивості й застосування окремих *плазмозамінних засобів* (поліглюкін, реополіглюкін, реоглюман, гемодез,

10	<i>Практичне заняття</i>	<p>ентеродез, желатиноль, протеїн, регідрон, дисоль, трисоль, ацисоль, лактосоль, хлосоль, розчин Зінгер—Локка, ізотонічний розчин натрій хлориду та ін.).</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Засоби, що впливають на апетит, секрецію шлунка та моторику шлунка</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення.. Класифікація, основні питання фармакодинаміки, фармакокінетики, фармакотерапії речовин, що впливають на функції органів травлення</p> <p>. Побічні ефекти та заходи запобігання їм. Застосування окремих препаратів за певних патологічних станів. Виписування рецептів на основні препарати. Розв’язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти засобів кожної групи; — виписувати препарати в рецептах і вимогах лікувально-профілактичних закладів; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів за певних патологічних станів; — працювати з довідковою літературою. 	2
11	<i>Практичне заняття</i>	<p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Засоби, що впливають на апетит, секрецію шлунка та моторику шлунка</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення.. Класифікація, основні питання фармакодинаміки, фармакокінетики, фармакотерапії речовин, що впливають на функції органів травлення</p> <p>. Побічні ефекти та заходи запобігання їм. Застосування окремих препаратів за певних патологічних станів. Виписування рецептів на основні препарати. Розв’язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти засобів кожної групи; — виписувати препарати в рецептах і вимогах лікувально-профілактичних закладів; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів за певних патологічних станів; — працювати з довідковою літературою. 	2

12	<i>Практичне заняття</i>	<p align="center">Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Засоби, що впливають на апетит, секрецію шлунка та моторику шлунка</p> <p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Класифікація, основні питання фармакодинаміки, фармакокінетики, фармакотерапії речовин, що впливають на функції органів травлення</p> <p>. Побічні ефекти та заходи запобігання їм. Застосування окремих препаратів за певних патологічних станів. Виписування рецептів на основні препарати. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти засобів кожної групи; — виписувати препарати в рецептах і вимогах лікувально-профілактичних закладів; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів за певних патологічних станів; — працювати з довідковою літературою. 	2
9	<i>Лекція</i>	<p align="center">Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги</p> <p>Гормональні препарати, їхні синтетичні аналоги та антагоністи.</p> <p>Фізіологічне значення гормонів гіпофіза, щитоподібної залози, підшлункової залози, кори наднирникових залоз, статевих залоз.</p> <p><i>Препарати гормонів передньої частки гіпофіза</i> (кортикотропін, гонадотропін, соматотропін, лактин, тиротропін). Застосування.</p> <p><i>Препарати гормонів задньої частки гіпофіза.</i> Вплив на матку окситоцину та пітуїтрину. Застосування. Шляхи введення. Застосування адіурекрину при нецукровому діабеті.</p> <p><i>Препарати гормонів щитоподібної залози</i> (тиреоїдин, трийодтиронін, левотироксин-натрій), застосування, побічні ефекти.</p> <p><i>Антитиреоїдні засоби.</i> Застосування препаратів йоду при гіпофункції та гіперфункції щитоподібної залози. Мерказоліл, застосування, побічні ефекти. Паратиреоїдин, вплив на обмін кальцію та фосфору. Застосування.</p> <p><i>Інсулін.</i> Вплив на вуглеводний обмін. Препарати інсуліну пролонгованої дії. Принципи дозування та застосування при цукровому діабеті. Невідкладна допомога при гіперглікемічній та гіпоглікемічній комах. Синтетичні гіпоглікемічні засоби (бутамід, букарбан, манініл, глібенкламід, глібутид). Принципи дії, застосування.</p> <p><i>Мінералокортикоїди</i> (дезоксикортикостерон).</p>	2

13	Практичне заняття	<p>Властивості, застосування. Значення глікокортикоїдів (преднізолон, дексаметазон), вплив на обмін речовин в організмі. Основні властивості (протизапальна, протиалергійна, імунодепресивна, протишокова та антитоксична). Показання та протипоказання до застосування. Побічні ефекти, заходи щодо запобігання їм.</p> <p><i>Препарати жіночих статевих гормонів.</i> Естрогенні та гестагенні гормони, фізіологічне значення. Показання та протипоказання до застосування (естрон, синестрол, етинілестрадіол, прогестерон). Контрацептивні засоби для перорального призначення, механізм дії, застосування (нон-овлон, ригевідон, бісекурин), побічні ефекти.</p> <p><i>Андрогени</i> (тестостерон, метилтестостерон), фізіологічне значення. Вплив на обмін речовин. Показання та протипоказання до застосування.</p> <p>Побічні ефекти. Загальні відомості про анаболічні стероїди (метандростенолон, феноболін, ретаболіл). Застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>Вітамінні препарати.</i> Значення вітамінів, джерела одержання, загальні показання та протипоказання до застосування. Класифікація.</p> <p><i>Препарати водорозчинних вітамінів</i> (тіаміну бромід, рибофлавін, піридоксину гідрохлорид, кислота ніотинова, ціанокобаламін, кислота фолієва, кислота аскорбінова, рутин). Вплив вітамінів комплексу В на нервову систему, процеси травлення, кровотворення. Застосування окремих препаратів. Вплив кислоти аскорбінової на окисно-відновні процеси та проникність стінки кровоносних судин. Практичне застосування. Рутин, властивості, застосування.</p> <p><i>Препарати жиророзчинних вітамінів</i> (ретинолу ацетат, ергокальциферол, токоферолу ацетат, вікасол). Вплив ретинолу на сітківку ока, шкіру та слизові оболонки. Застосування. Вплив ергокальциферолу на обмін Кальцію і Фосфору. Застосування. Вплив філохінонів (вітаміну К) на згортання крові. Вікасол. Застосування. Токоферол. Біологічне значення. Властивості. Застосування. Полівітамінні препарати, їх переваги та недоліки.</p> <p>Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги. Гормони стероїдної будови, статеві гормони, анаболічні стероїди</p> <p>Гормональні препарати, їхні синтетичні аналоги. Гормони стероїдної будови, статеві гормони, анаболічні стероїди. Основні питання фармакодинаміки, фармакокінетики і фармакотерапії гормональних препаратів. Застосування за різних патологічних станів. Небезпека самолікування та безконтрольного лікування цими препаратами. Виписування основних гормональних препаратів у рецептах. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — працювати з препаратами, анотаціями й довідковою літературою; — виписувати рецепти; 	2
----	-------------------	--	---

10

Лекція

- аналізувати терапевтичні й побічні ефекти гормональних і вітамінних препаратів кожної групи;
- оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів за патологічних станів.

Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги

Гормональні препарати, їхні синтетичні аналоги та антагоністи.

Фізіологічне значення гормонів гіпофіза, щитоподібної залози, підшлункової залози, кори наднирникових залоз, статевих залоз.

Препарати гормонів передньої частки гіпофіза (кортикотропін, гонадотропін, соматотропін, лактин, тиротропін). Застосування.

Препарати гормонів задньої частки гіпофіза. Вплив на матку окситоцину та пітуїтрину. Застосування. Шляхи введення. Застосування адіурекрину при нецукровому діабеті.

Препарати гормонів щитоподібної залози (тиреоїдин, трийодтиронін, левотироксин-натрій), застосування, побічні ефекти.

Антитиреоїдні засоби. Застосування препаратів йоду при гіпофункції та гіперфункції щитоподібної залози. Мерказоліл, застосування, побічні ефекти. Паратиреоїдин, вплив на обмін кальцію та фосфору. Застосування.

Інсулін. Вплив на вуглеводний обмін. Препарати інсуліну пролонгованої дії. Принципи дозування та застосування при цукровому діабеті. Невідкладна допомога при гіперглікемічній та гіпоглікемічній комах. Синтетичні гіпоглікемічні засоби (бутамід, букарбан, манініл, глібенкламід, глібутид). Принципи дії, застосування.

Мінералокортикоїди (дезоксикортикостерон). Властивості, застосування. Значення глікокортикоїдів (преднізолон, дексаметазон), вплив на обмін речовин в організмі. Основні властивості (протизапальна, протиалергічна, імунодепресивна, протишокова та антитоксична). Показання та протипоказання до застосування. Побічні ефекти, заходи щодо запобігання їм.

Препарати жіночих статевих гормонів. Естрогенні та гестагенні гормони, фізіологічне значення. Показання та протипоказання до застосування (естрон, синестрол, етинілестрадіол, прогестерон). Контрацептивні засоби для перорального призначення, механізм дії, застосування (нон-овлон, ригевідон, бісекурин), побічні ефекти.

Андрогени (тестостерон, метилтестостерон), фізіологічне значення. Вплив на обмін речовин. Показання та протипоказання до застосування.

Побічні ефекти. Загальні відомості про анаболічні стероїди (метандростенолон, феноболін, ретаболіл). Застосування. Побічні ефекти.

Вітамінні препарати. Значення вітамінів, джерела одержання, загальні показання та протипоказання до

2

	<p><i>Самостійне заняття</i></p>	<p>застосування. Класифікація.</p> <p><i>Препарати водорозчинних вітамінів</i> (тіаміну бромід, рибофлавін, піридоксину гідрохлорид, кислота нікотина, ціанокобаламін, кислота фолієва, кислота аскорбінова, рутин). Вплив вітамінів комплексу В на нервову систему, процеси травлення, кровотворення. Застосування окремих препаратів. Вплив кислоти аскорбінової на окисно-відновні процеси та проникність стінки кровоносних судин. Практичне застосування. Рутин, властивості, застосування.</p> <p><i>Препарати жиророзчинних вітамінів</i> (ретинолу ацетат, ергокальциферол, токоферолу ацетат, вікасол). Вплив ретинолу на сітківку ока, шкіру та слизові оболонки. Застосування. Вплив ергокальциферолу на обмін Кальцію і Фосфору. Застосування. Вплив філохінонів (вітаміну К) на згортання крові. Вікасол. Застосування. Токоферол. Біологічне значення. Властивості. Застосування. Полівітамінні препарати, їх переваги та недоліки.</p> <p><i>9. Препарати жиророзчинних вітамінів. Застосування їх</i></p>	<p>2</p>
<p>14</p>	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги. Гормони стероїдної будови, статеві гормони, анаболічні стероїди</p> <p>Гормональні препарати, їхні синтетичні аналоги. Гормони стероїдної будови, статеві гормони, анаболічні стероїди. Основні питання фармакодинаміки, фармакокінетики і фармакотерапії гормональних препаратів. Застосування за різних патологічних станів. Небезпека самолікування та безконтрольного лікування цими препаратами. Виписування основних гормональних препаратів у рецептах. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — працювати з препаратами, анотаціями й довідковою літературою; — виписувати рецепти; — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти гормональних і вітамінних препаратів кожної групи; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів за патологічних станів. 	<p>2</p>
<p>11</p>	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги</p> <p>Гормональні препарати, їхні синтетичні аналоги та антагоністи.</p> <p>Фізіологічне значення гормонів гіпофіза, щитоподібної залози, підшлункової залози, кори наднирникових залоз,</p>	<p>2</p>

статевих залоз.

Препарати гормонів передньої частки гіпофіза (кортикотропін, гонадотропін, соматотропін, лактин, тиротропін). Застосування.

Препарати гормонів задньої частки гіпофіза. Вплив на матку окситоцину та пітуїтрину. Застосування. Шляхи введення. Застосування адіурекрину при нецукровому діабеті.

Препарати гормонів щитоподібної залози (тиреоїдин, трийодтиронін, левотироксин-натрій), застосування, побічні ефекти.

Антитиреоїдні засоби. Застосування препаратів йоду при гіпофункції та гіперфункції щитоподібної залози. Мерказоліл, застосування, побічні ефекти. Паратиреоїдин, вплив на обмін кальцію та фосфору. Застосування.

Інсулін. Вплив на вуглеводний обмін. Препарати інсуліну пролонгованої дії. Принципи дозування та застосування при цукровому діабеті. Невідкладна допомога при гіперглікемічній та гіпоглікемічній комах. Синтетичні гіпоглікемічні засоби (бутамід, букарбан, манініл, глібенкламід, глібутид). Принципи дії, застосування.

Мінералокортикоїди (дезоксикортикостерон). Властивості, застосування. Значення глікокортикоїдів (преднізолон, дексаметазон), вплив на обмін речовин в організмі. Основні властивості (протизапальна, протиалергічна, імунодепресивна, протишокова та антитоксична). Показання та протипоказання до застосування. Побічні ефекти, заходи щодо запобігання їм.

Препарати жіночих статевих гормонів. Естрогенні та гестагенні гормони, фізіологічне значення. Показання та протипоказання до застосування (естрон, синестрол, етинілестрадіол, прогестерон). Контрацептивні засоби для перорального призначення, механізм дії, застосування (нон-овлон, ригевідон, бісекурин), побічні ефекти.

Андрогени (тестостерон, метилтестостерон), фізіологічне значення. Вплив на обмін речовин. Показання та протипоказання до застосування.

Побічні ефекти. Загальні відомості про анаболічні стероїди (метандростенолон, феноболін, ретаболіл). Застосування. Побічні ефекти.

Вітамінні препарати. Значення вітамінів, джерела одержання, загальні показання та протипоказання до застосування. Класифікація.

Препарати водорозчинних вітамінів (тіаміну бромід, рибофлавін, піридоксину гідрохлорид, кислота нікотина, ціанокобаламін, кислота фолієва, кислота аскорбінова, рутин). Вплив вітамінів комплексу В на нервову систему, процеси травлення, кровотворення. Застосування окремих препаратів. Вплив кислоти аскорбінової на окисно-відновні процеси та проникність стінки кровоносних судин. Практичне застосування. Рутин, властивості, застосування.

Препарати жиророзчинних вітамінів (ретинолу ацетат, ергокальциферол, токоферолу ацетат, вікасол). Вплив ретинолу на сітківку ока, шкіру та слизові оболонки. Застосування. Вплив ергокальциферолу на обмін Кальцію і Фосфору. Застосування. Вплив філохінонів (вітаміну К) на згортання крові. Вікасол. Застосування. Токоферол. Біологічне значення.

	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>Властивості. Застосування. Полівітамінні препарати, їх переваги та недоліки.</p> <p><i>10.Препарати водорозчинних вітамінів. Застосування окремих препаратів</i></p>	<p>2</p>
<p>15</p>	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>Вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги. Водорозчинні та жиророзчинні вітаміни</p> <p>Вітамінні препарати. Основні питання фармакодинаміки, фармакокінетики та фармакотерапії вітамінних препаратів. Застосування за різних патологічних станів. Небезпека самолікування та безконтрольного лікування цими препаратами. Виписування основних вітамінних препаратів у рецептах. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — працювати з препаратами, анотаціями й довідковою літературою; — виписувати рецепти; — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти гормональних і вітамінних препаратів кожної групи; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів за патологічних станів. 	<p>2</p>
<p>16</p>	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>Вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги. Водорозчинні та жиророзчинні вітаміни</p> <p>Вітамінні препарати. Основні питання фармакодинаміки, фармакокінетики та фармакотерапії вітамінних препаратів. Застосування за різних патологічних станів. Небезпека самолікування та безконтрольного лікування цими препаратами. Виписування основних вітамінних препаратів у рецептах. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — працювати з препаратами, анотаціями й довідковою літературою; — виписувати рецепти; — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти гормональних і вітамінних препаратів кожної групи; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів за патологічних станів. 	<p>2</p>

12	Лекція	<p align="center">Протиалергійні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння</p> <p><i>Протиалергійні засоби.</i> Механізм протиалергійної дії глюкокортикоїдів (преднізолон). Антигістамінні засоби (димедрол, діазолін, дипразин, супрастин, тавегіл, фенкарол), механізм дії, застосування, побічні ефекти (димедрол, діазолін, дипразин, супрастин, тавегіл, фенкарол). Кромолін-натрій, механізм дії, застосування, шляхи введення. Засоби симптоматичного лікування при анафілактичних реакціях. Невідкладна допомога в разі анафілактичного шоку.</p> <p><i>Протизапальні засоби,</i> загальна характеристика, класифікація. Стероїдні протизапальні засоби (гідрокортизон, дексаметазон, преднізолон, триамциналон). Механізм дії. Показання та протипоказання до застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>Нестероїдні протизапальні засоби</i> (кислота ацетилсаліцилова, бутадіон, індометацин, ібупрофен, напроксен, диклофенак натрію). Механізм дії. Застосування. Побічні ефекти. Комбінована терапія при запальних процесах.</p> <p><i>Солі лужних і лужноземельних металів.</i> Солі Натрію, фізіологічне значення. Натрію хлорид. Застосування.</p> <p>Солі Калію. Вплив на функцію нервової системи, серця. Застосування калій хлориду. Препарати Калію (панангін, аспаркам), використання.</p> <p>Солі Кальцію. Фізіологічне значення. Препарати Кальцію. Шляхи введення. Застосування.</p> <p>Солі Магнію. Залежність фармакологічної дії солей Магнію від шляхів введення. Застосування.</p> <p><i>Глюкоза,</i> енергетичне значення, антитоксичні та осмотичні властивості. Застосування ізотонічного та гіпертонічного розчинів. Шляхи введення.</p> <p>Медикаментозне отруєння. Основні принципи лікування гострих отруєнь ліками та отрутами. Заходи щодо запобігання всмоктуванню в разі гострого отруєння ліками та отрутами, максимальне видалення їх з організму. Застосування антидотів, функціональних антагоністів, стимуляторів фізіологічних функцій. Заходи, спрямовані на прискорення видалення отрути з організму (гемодіаліз, перитонеальний діаліз, гемосорбція, форсований діурез). Ентеросорбенти та їх значення. Застосування засобів невідкладної допомоги в разі пригнічення дихання, колапсу, гострої серцевої недостатності, спазму бронхів.</p>	2
	Самостійне завдання	<p><i>11. Глюкоза, її енергетичне значення, антитоксичні та осмотичні властивості. Застосування ізотонічного, гіпертонічного розчинів. Шляхи введення їх</i></p>	4

17	<i>Практичне заняття</i>	<p align="center">Протиалергійні засоби.</p> <p>Протиалергійні засоби. Класифікація. Основні питання фармакодинаміки, фармакокінетики та фармакотерапії протиалергійних засобів. Застосування при різних алергійних процесах. Побічні ефекти та профілактика. Виписування рецептів. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p><i>Практичні навички:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — працювати з препаратами, анотаціями та довідковою літературою; — виписувати рецепти; — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти засобів кожної групи; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів при різних алергійних реакціях; 	2
18	<i>Практичне заняття</i>	<p align="center">Протиалергійні засоби.</p> <p>Протиалергійні засоби. Класифікація. Основні питання фармакодинаміки, фармакокінетики та фармакотерапії протиалергійних засобів. Застосування при різних алергійних процесах. Побічні ефекти та профілактика. Виписування рецептів. Розв'язування фармакологічних і ситуаційних задач.</p> <p><i>Практичні навички:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — працювати з препаратами, анотаціями та довідковою літературою; — виписувати рецепти; — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти засобів кожної групи; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів при різних алергійних реакціях; 	2
13	<i>Лекція</i>	<p align="center">Протиалергійні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння</p> <p><i>Протиалергійні засоби.</i> Механізм протиалергійної дії глюкокортикоїдів (преднізолон). Антигістамінні засоби (димедрол, діазолін, дипразин, супрастин, тавегіл, фенкарол), механізм дії, застосування, побічні ефекти (димедрол, діазолін, дипразин, супрастин, тавегіл, фенкарол). Кромолін-натрій, механізм дії, застосування, шляхи введення. Засоби симптоматичного лікування при анафілактичних реакціях. Невідкладна допомога в разі анафілактичного шоку.</p> <p><i>Протизапальні засоби,</i> загальна характеристика, класифікація. Стероїдні протизапальні засоби (гідрокортизон, дексаметазон, преднізолон, тріамциналон). Механізм дії. Показання та протипоказання до застосування. Побічні ефекти.</p>	2

19	<p><i>Самостійна Робота</i></p>	<p><i>Нестероїдні протизапальні засоби</i> (кислота ацетилсаліцилова, бутадіон, індометацин, ібупрофен, напроксен, диклофенак натрію). Механізм дії. Застосування. Побічні ефекти. Комбінована терапія при запальних процесах.</p> <p><i>Солі лужних і лужноземельних металів.</i> Солі Натрію, фізіологічне значення. Натрію хлорид. Застосування.</p> <p>Солі Калію. Вплив на функцію нервової системи, серця. Застосування калій хлориду. Препарати Калію (панангін, аспаркам), використання.</p> <p>Солі Кальцію. Фізіологічне значення. Препарати Кальцію. Шляхи введення. Застосування.</p> <p>Солі Магнію. Залежність фармакологічної дії солей Магнію від шляхів введення. Застосування.</p> <p><i>Глюкоза</i>, енергетичне значення, антитоксичні та осмотичні властивості. Застосування ізотонічного та гіпертонічного розчинів. Шляхи введення.</p> <p><i>12.Солі магнію. Залежність фармакологічної дії солей магнію від шляхів введення. Застосування солей магнію</i></p>	2
	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза.</p> <p>Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Значення солей лужних, лужноземельних металів, глюкози для організму людини. Використання ізотонічних і гіпертонічних розчинів. Шляхи введення солей Кальцію в організм. Виписування рецептів.</p> <p>Медикаментозне отруєння. Основні принципи лікування гострих отруєнь ліками та отрутами.</p> <p>Заходи щодо запобігання всмоктуванню в разі гострого отруєння ліками та отрутами, максимальне видалення їх з організму. Застосування антидотів, функціональних антагоністів, стимуляторів фізіологічних функцій. Заходи, спрямовані на прискорення видалення отрути з організму (гемодіаліз, перитонеальний діаліз, гемосорбція, форсований діурез). Ентеросорбенти та їх значення. Застосування засобів невідкладної допомоги в разі пригнічення дихання, колапсу, гострої серцевої недостатності, спазму бронхів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — працювати з препаратами, анотаціями та довідковою літературою; — виписувати рецепти; — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти засобів кожної групи; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів солей лужних і лужноземельних металів і 	2

20	<i>Практичне заняття</i>	<p>глюкози за певних патологічних станів;</p> <p>Протизапальні засоби. Нестероїдні протизапальні засоби</p> <p><i>Протизапальні засоби</i>, загальна характеристика, класифікація. Стероїдні протизапальні засоби (гідрокортизон, дексаметазон, преднізолон, тріамциналон). Механізм дії. Показання та протипоказання до застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>Нестероїдні протизапальні засоби</i> (кислота ацетилсаліцилова, бутадіон, індометацин, ібупрофен, напроксен, диклофенак натрію). Механізм дії. Застосування. Побічні ефекти. Комбінована терапія при запальних процесах.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — працювати з препаратами, анотаціями та довідковою літературою; — виписувати рецепти; — аналізувати терапевтичні й побічні ефекти засобів кожної групи; — оцінювати можливість і доцільність застосування препаратів солей лужних і лужноземельних металів і глюкози за певних патологічних станів; 	2
21	<i>Практичне заняття</i>	<p>Протиалергійні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння</p> <p><i>Протиалергійні засоби</i>. Механізм протиалергійної дії глюкокортикоїдів (преднізолон). Антигістамінні засоби (димедрол, діазолін, дипразин, супрастин, тавегіл, фенкарол), механізм дії, застосування, побічні ефекти (димедрол, діазолін, дипразин, супрастин, тавегіл, фенкарол). Кромолін-натрій, механізм дії, застосування, шляхи введення. Засоби симптоматичного лікування при анафілактичних реакціях. Невідкладна допомога в разі анафілактичного шоку.</p> <p><i>Протизапальні засоби</i>, загальна характеристика, класифікація. Стероїдні протизапальні засоби (гідрокортизон, дексаметазон, преднізолон, тріамциналон). Механізм дії. Показання та протипоказання до застосування. Побічні ефекти.</p> <p><i>Нестероїдні протизапальні засоби</i> (кислота ацетилсаліцилова, бутадіон, індометацин, ібупрофен, напроксен, диклофенак натрію). Механізм дії. Застосування. Побічні ефекти. Комбінована терапія при запальних процесах.</p> <p><i>Солі лужних і лужноземельних металів</i>. Солі Натрію, фізіологічне значення. Натрію хлорид. Застосування.</p> <p>Солі Калію. Вплив на функцію нервової системи, серця. Застосування калій хлориду. Препарати Калію (панангін, аспаркам), використання.</p> <p>Солі Кальцію. Фізіологічне значення. Препарати Кальцію. Шляхи введення. Застосування.</p>	1

		<p>Соли Магнію. Залежність фармакологічної дії солей Магнію від шляхів введення. Застосування.</p> <p><i>Глюкоза</i>, енергетичне значення, антитоксичні та осмотичні властивості. Застосування ізотонічного та гіпертонічного розчинів. Шляхи введення.</p> <p>Диференційний залік</p>	1
--	--	--	----------

4. Структура освітнього компонента

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
	Розділ 1. Вступ. Загальна рецептура. Загальна фармакологія				
1	Вступ. Загальна рецептура. Загальна фармакологія	9	2	4	3
2	Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати	19	6	6	7
	Розділ 2. Спеціальна фармакологія				
3	Лікарські засоби, що впливають на аферентну та еферентну нервову систему	11	4	4	3
4	Лікарські засоби, що впливають на ЦНС	10	2	4	4
5	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання	20	6	8	6
6	Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Антигіпертензивні та сечогінні засоби	16	4	6	6
7	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тонус і скоротливу діяльність матки та систему крові	22	6	10	6
8	Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги	18	6	8	4
9	Протиалергійні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння Диференційний залік	25	4	10	11
	Самостійна робота	50			50
	Усього	150	40	60	50

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>1 семестр</i>		
1	Вступ. Загальна рецептура. Загальна фармакологія	2
2	Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати	2
3	Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати	2
4	Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати	2
5	Лікарські засоби, що впливають на аферентну та еферентну нервову систему	2
6	Лікарські засоби, що впливають на аферентну та еферентну нервову систему	2
7	Лікарські засоби, що впливають на ЦНС	2
	Усього	14
<i>2 семестр</i>		
1	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання	2
2	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання	2
3	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання	2
4	Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Антигіпертензивні та сечогінні засоби	2
5	Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Антигіпертензивні та сечогінні засоби	2
6	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тонус і скоротливу діяльність матки та систему крові	2
7	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тонус і скоротливу діяльність матки та систему крові	2
8	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тонус і скоротливу діяльність матки та систему крові	2
9	Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги	2
10	Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги	2
11	Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги	2
12	Протиалергічні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння	2
13	Протиалергічні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння	2
	Усього	26

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть год
<i>1 семестр</i>		
1	Вступ. Загальна рецептура. Загальна фармакологія	2
2	Вступ. Загальна рецептура. Загальна фармакологія	2
3	Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати	2
4	Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати	2
5	Антисептичні та хіміотерапевтичні препарати	2
6	Лікарські засоби, що впливають на аферентну та еферентну нервову систему	2
7	Лікарські засоби, що впливають на аферентну та еферентну нервову систему	2
8	Лікарські засоби, що впливають на ЦНС	2
9	Лікарські засоби, що впливають на ЦНС	2
		18
<i>2 семестр</i>		
1	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання	2
2	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання	2
3	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання	2
4	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання	2
5	Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Антигіпертензивні та сечогінні засоби	2
6	Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Антигіпертензивні та сечогінні засоби	2
7	Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему. Антигіпертензивні та сечогінні засоби	2
8	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тонус і скоротливу діяльність матки та систему крові	2
9	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тонус і скоротливу діяльність матки та систему крові	2
10	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тонус і скоротливу діяльність матки та систему крові	2
11	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тонус і скоротливу діяльність матки та систему крові	2
12	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення, тонус і скоротливу діяльність матки та систему крові	2
13	Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги	2
14	Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги	2
15	Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги	2
16	Гормональні й вітамінні препарати, їхні синтетичні аналоги	2
17	Протиалергійні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння	2
18	Протиалергійні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння	2
19	Протиалергійні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння	2
20	Протиалергійні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння	2
21	Протиалергійні та протизапальні засоби. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння Диференційний залік	2
	Усього	42

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Особливості дії ліків при повторних введеннях. Взаємодія лікарських засобів при їх комбінованому застосуванні	1
2	Детергенти (мила, хлоргекседину біглюконат). Протимікробні та мийні властивості. Застосування в практичній медицині	1
3	Отруєння солями важких металів, надання невідкладної допомоги	1
4	Комбіновані препарати антибіотиків. Ускладнення при застосуванні антибіотиків, принципи запобігання їх розвитку та лікування	1
5	Протигельмінтні засоби. Засоби для лікування нематодозів і позакишкових гельмінтозів. Механізм дії їх	2
6	Протибластомні засоби. Загальна характеристика. Механізм цитостатичної дії. Класифікація. Застосування. Побічні ефекти	2
7	Адсорбувальні засоби (вугілля активоване, ентеросорбенти, поліферан, тальк). Механізм дії їх. Застосування	1
8	Обволікальні засоби (крохмаль, альмагель, фосфалюгель). Застосування	1
9	Токсична дія фосфорорганічних сполук. Принципи лікування при отруєнні.	2
10	Симпатолітики (резерпін, октадин). Застосування. Побічні ефекти	2
11	Спирт етиловий. Застосування в практичній медицині. Гостре отруєння та допомога при ньому. Хронічне отруєння (алкоголізм), принципи лікування	4
12	Застосування при бронхіальній астмі глюкокортикоїдів (преднізолон, дексаметазон) та антигістамінних засобів	3
13	Принцип дії кромолін-натрію. Невідкладна допомога в разі нападу бронхіальної астми та астматичного статусу	3
14	Порівняльна характеристика окремих препаратів серцевих глікозидів. Скласти таблицю	3
15	Сечогінні препарати рослинного походження (бруньки берези, листя брусниці, листя мучниці, трава хвоща польового, сечогінні збори)	3
16	Блювотні та протиблювотні засоби. Застосування їх	4
17	Антиагрегатні засоби (кислота ацетилсаліцилова, дипіридамо́л). Застосування їх	3
18	Препарати водорозчинних вітамінів. Застосування окремих препаратів	2
19	Препарати жиророзчинних вітамінів. Застосування їх	2
20	Глюкоза, її енергетичне значення, антитоксичні та осмотичні властивості. Застосування ізотонічного, гіпертонічного розчинів. Шляхи введення їх	3
21	Солі магнію. Залежність фармакологічної дії солей магнію від шляхів введення. Застосування солей магнію	3
22	Ентеросорбенти та їх значення при лікуванні гострих отруень	3
	Усього	50

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Володіти правилами виписування рецептів на різні форми ліків. Оформляти вимоги на медикаментозні засоби для стаціонарів.
2. Розраховувати дози й концентрації ліків.
3. Вести, відповідно до вимог, облік і дотримуватися правил зберігання рецептурних бланків та відпуску ліків у різних відділеннях стаціонару.
4. Досконало володіти правилами безпечного зберігання отруйних, одурманюючих і наркотичних засобів.
5. Оцінювати доцільність застосування медикаментозних засобів різних груп для фармакотерапії, знеболювання й надання допомоги при гострих станах та отруєнні.
6. Розв'язувати фармакотерапевтичні, проблемні й ситуаційні задачі на основі знань властивостей, фармакодинаміки, фармакокінетики і фармакотерапії медикаментозних засобів різних груп.
7. Надавати невідкладну допомогу в разі виникнення ускладнень при застосуванні сильнодіючих отруйних, одурманюючих і наркотичних засобів.
8. Аналізувати фармакологічні й побічні ефекти медикаментозних засобів різних фармакологічних груп.
9. Працювати з препаратами та анотаціями на нові препарати, що надходять в аптечну мережу.
10. Працювати з довідковою літературою.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙНОГО ЗАЛІКУ

1. Визначення фармакології як науки та зв'язок її з іншими дисциплінами.
2. Коротка історія розвитку фармакології. Значення видатних вітчизняних і зарубіжних учених.
3. Шляхи пошуку нових лікарських засобів. Клінічне дослідження їх.
4. Поняття про лікарські речовини, джерела їх одержання; лікарські форми, їх класифікація; лікарські (медикаментозні) засоби, препарати. Сучасні форми ліків. Їх переваги та недоліки.
5. Фітотерапія.
6. Державна фармакопея, її зміст і значення.
7. Основні відомості про аптеку, її функції. Правила зберігання і обліку лікарських засобів в аптеках і відділеннях стаціонару.
8. Рецепт, його значення і структура. Загальні правила складання рецептів.
9. Форми рецептурних бланків згідно з чинним наказом і правилами оформлення рецептів.
10. Правила виписування ліків для стаціонарів.
11. Тверді форми ліків і правила виписування рецептів на порошки, капсули, драже і таблетки.
12. Рідкі форми ліків і правила виписування на них рецептів.
13. М'які форми ліків і правила оформлення на них рецептів.
14. Форми ліків для ін'єкцій. Способи стерилізації. Правила виписування рецептів на стерильні форми ліків в ампулах і флаконах.
15. Поняття про офіцинальні та магістральні форми ліків.
16. Шляхи введення ліків в організм.
17. Розподіл ліків в організмі.
18. Біотрансформація ліків в організмі.
19. Шляхи виведення ліків з організму.
20. Види дії медикаментозних речовин: місцева, резорбтивна, рефлекторна, основна й побічна, пряма й другорядна.
21. Умови, що впливають на дію ліків в організмі: хімічна будова, фізико-хімічні властивості, біодоступність, доза. Вік, маса тіла, індивідуальна чутливість, стать, патологічні процеси, режим харчування і склад їжі, метеорологічні фактори.
22. Зміна дії медикаментозних речовин при повторних введеннях: кумуляція, звикання, тахіфілаксія, медикаментозна залежність, ейфорія, абстиненція, сенсibiliзація.
23. Комбінована дія медикаментозних речовин.
24. Синергізм і його види. Антагонізм. Синергоантагонізм.
25. Побічна дія ліків алергійної та неалергійної природи. Токсична дія ліків. Тератогенна, ембріотоксична і мутагенна дія.
26. Протимікробні засоби. Загальна характеристика, класифікація.
27. Антисептичні та дезінфекційні засоби. Загальна характеристика, класифікація. Застосування окремих препаратів. Механізм їхньої протимікробної дії. Отруєння солями важких металів, принципи надання допомоги.
28. Хіміотерапевтичні засоби, загальна характеристика. Основні принципи хіміотерапії. Класифікація.

29. Антибіотики. Загальне поняття. Класифікація. Застосування окремих препаратів. Механізм і спектр протимікробної дії. Побічні ефекти. Профілактика їх.
30. Сульфаніламідні препарати. Загальна характеристика. Механізм і спектр протимікробної дії. Комбіновані препарати. Застосування. Побічні ефекти, профілактика.
31. Похідні нітрофурану та 8-оксихіноліну. Особливості дії окремих препаратів. Застосування. Побічні ефекти.
32. Протитуберкульозні засоби. Поняття про основні та резервні препарати. Застосування. Побічні ефекти.
33. Протиспірохетозні засоби. Загальна характеристика, застосування.
34. Противірусні засоби, особливості застосування.
35. Засоби, що застосовуються при трихомонозі. Принципи хіміотерапії трихомонозу.
36. Протимікозні засоби. Особливості дії окремих препаратів.
37. Протигельмінтні засоби, класифікація. Механізм дії.
38. Протибластомні засоби. Загальна характеристика. Механізм цитостатичної дії. Класифікація. Застосування.
39. Місцевоанестезувальні засоби. Загальна характеристика, види місцевої анестезії. Застосування препаратів для різних видів анестезії.
40. В'язучі засоби, принцип дії. Класифікація, застосування окремих препаратів.
41. Адсорбувальні засоби, принцип дії. Застосування.
42. Подразнювальні засоби, місцева рефлекторна й відволікальна дія. Застосування окремих препаратів.
43. Будова еферентної іннервації. Механізм передавання збуджень. Класифікація речовин, що впливають на передавання збуджень у холінергічних синапсах.
44. М-Холіноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Особливості дії окремих препаратів. Гостре отруєння, надання допомоги.
45. Н-Холіноміметичні речовини, механізм збуджувальної дії на дихання. Препарати, шляхи введення. Токсична дія нікотину. Засоби для боротьби з палінням.
46. Антихолінестеразні речовини. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Лікарські засоби, застосування. Допомога при отруєнні ФОС.
47. М-Холіноблокатори. Механізм дії. Основні фармакологічні ефекти. Особливості дії окремих препаратів. Гостре отруєння атропіном і надання допомоги.
48. Гангліоблокатори. Механізм дії, застосування окремих препаратів. Побічна дія.
49. Курареподібні речовини. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування.
50. Речовини, що впливають на передавання збуджень в адренергічних синапсах, класифікація.
51. α -Адреноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Застосування.
52. β -Адреноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти.

- Застосування. Шляхи введення.
53. α, β -Адреноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Побічні ефекти.
 54. Симпатоміметичні речовини. Показання та протипоказання до застосування. Побічні ефекти.
 55. α -Адреноблокувальні речовини, застосування.
 56. β -Адреноблокувальні речовини. Показання та протипоказання до застосування.
 57. Симпатолітичні речовини. Принцип дії. Застосування.
 58. Класифікація речовин, що впливають на ЦНС.
 59. Засоби для інгаляційного наркозу. Стадії наркозу. Ускладнення під час і після наркозу. Особливості дії окремих препаратів.
 60. Засоби для неінгаляційного наркозу. Особливості дії окремих препаратів. Шляхи введення.
 61. Спирт етиловий, його резорбтивна, місцева та протимікробна дія. Гостре отруєння, допомога. Алкоголізм, методи лікування.
 62. Снодійні засоби, застосування.
 63. Протиепілептичні та протипаркінсонічні засоби.
 64. Наркотичні анальгетики. Загальна характеристика. Особливості дії окремих препаратів. Застосування. Гостре отруєння, допомога. Морфінізм, методи лікування.
 65. Ненаркотичні анальгетики. Механізм анальгетичної, жарознижувальної, протизапальної та протиревматичної дії. Застосування. Побічна дія.
 66. Нейролептики. Загальна характеристика. Лікарські препарати. Застосування. Побічні ефекти.
 67. Транквілізатори. Загальна характеристика. Лікарські препарати. Застосування. Побічні ефекти.
 68. Седативні засоби. Вплив на ЦНС. Застосування. Бромізм. Методи лікування.
 69. Антидепресанти. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування.
 70. Психостимулятори. Загальна характеристика. Застосування.
 71. Аналептики. Загальна характеристика. Вплив на ЦНС. Лікарські препарати. Застосування.
 72. Стимулятори дихання центральної та рефлекторної дії. Застосування окремих препаратів.
 73. Протикашльові засоби, класифікація. Лікарські препарати. Застосування. Побічні ефекти.
 74. Відхаркувальні засоби, класифікація. Застосування.
 75. Бронхолітичні засоби. Принцип дії. Застосування окремих препаратів.
 76. Лікарські засоби, що використовуються при набряку легень.
 77. Кардіотонічні засоби. Механізм дії на серце. Лікарські препарати. Застосування. Шляхи введення, дозування.
 78. Протиаритмічні засоби. Механізм дії окремих препаратів. Застосування.
 79. Лікарські засоби, які використовують для зняття ознак стенокардії та запобігання їм. Механізм дії окремих препаратів. Шляхи введення.
 80. Лікарські засоби, що використовуються при інфаркті міокарда. Антигіпертензивні засоби. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування окремих препаратів. Перевага комбінованої

фармакотерапії.

81. Засоби, що впливають на апетит.
82. Лікарські засоби, які використовують при недостатній і надмірній секреції залоз шлунка.
83. Лікарські засоби, які використовують у разі порушення секреції підшлункової залози.
84. Жовчогінні лікарські засоби, класифікація. Застосування.
85. Проносні лікарські засоби. Класифікація. Механізм дії. Застосування окремих препаратів.
86. Сечогінні засоби. Класифікація. Застосування. Побічні ефекти.
87. Засоби, що впливають на тонус і скоротливу активність матки. Класифікація. Застосування.
88. Засоби, що впливають на систему крові. Класифікація. Застосування.
89. Препарати гормонів, їх синтетичні замінники та антагоністи.
90. Препарати водорозчинних і жиророзчинних вітамінів. Полівітамінні препарати.
91. Солі лужних і лужноземельних металів, значення для організму. Застосування.
92. Глюкоза. Застосування. Механізм дії.
93. Протизапальні засоби стероїдної та нестероїдної будови. Механізм дії. Застосування. Побічні ефекти.
94. Протиалергійні засоби. Механізм протиалергійної дії окремих препаратів. Застосування. Побічні ефекти.
95. Основні принципи надання допомоги при гострих медикаментозних отруєннях.

9. Індивідуальні завдання

З метою кращого засвоєння матеріалу з фармакології програмою і навчальним планом спеціальності передбачене виконання індивідуальних завдань.

10. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні заняття, самостійна позааудиторна робота. Під час лекцій використовується засоби наочності, зокрема на всі лекційні заняття створені мультимедійні презентації, інтерактивні методи.

Практичні заняття спрямовані на отримання базових знань.

11. Методи контролю

На лекційних заняттях проводиться вибірковий контроль на засвоєння викладеної теми.

На практичних заняттях контроль знань проводиться різними методами: опитування, розв'язування тестових завдань.

Контроль самостійної позааудиторної роботи проводиться у формі виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях, індивідуальних консультаціях згідно графіка.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену, який включає усні відповіді та розв'язання ситуаційної задачі з виконанням практичної навички.

12. Методичне забезпечення

1. До всіх лекційних занять підготовлені тексти лекцій.
2. До кожного практичного заняття підготовлено інструктивні карти.
3. Для виконання позааудиторної самостійної роботи підготовлені методичні матеріали з тестовим матеріалом, запитаннями для самоконтролю, рекомендованою літературою.

13. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з освітнього компонента Фармакологія та медична рецептура

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з фармакології та медичної рецептури складено для визначення рівня підготовки фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти КЗ КОР «Чернобильський медичний фаховий коледж» за спеціальністю 223 Медсестринство галузь знань 22 Охорона здоров'я ОПП «Сестринська справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо–професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»» № 1202 від 08.11.2021 року), ОПП «Сестринська справа» 2023 та навчальних планів 2023 року.

КЗ КОР «Чернобильський медичний фаховий коледж»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Спеціалізація	Сестринська справа

Критерії оцінювання досягнень здобувачів освіти

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- реферати;
- опитування (усне або письмове; фронтальне, групове або індивідуальне);
- мультимедійні презентації здобувачів вищої освіти;
- клінічні (ситуаційні) задачі;
- демонстрація практичних навичок;
- контрольна робота.

Оцінювання активності і знань здобувачів освіти відбувається під час с практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Поточне оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях здійснюється за чотирибальною (національною) шкалою: «5» - (відмінно), «4» - (добре), «3» - (задовільно), «2» - (незадовільно) .

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИЙ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

на теоретичних заняттях

Оцінка «5» - здобувач освіти:

- дає повні відповіді на всі запитання, правильно визначає поняття;
- точно формулює думки і обґрунтовує їх;
- послідовно і точно викладає матеріал;
- грамотно оформлює свою відповідь;
- вміє вирішувати ситуаційні задачі з виділенням першочергових заходів по наданню допомоги на догоспітальному етапі (правильні логічно обґрунтовані відповіді)

Оцінка «4» - здобувач освіти:

- відповідь задовольняє ті ж самі вимоги, що й відповідають на оцінку «5», але студент зробив незначні помилки в теоретичних знаннях та допустив невеликі неточності.

Оцінка «3» - здобувач освіти:

- знає і розуміє основні положення теми, але: є прогалини в теоретичних знаннях, в обґрунтуванні та осмисленні ситуаційних задач, допускає помилки при визначенні понять, термінології;
- у відповіді немає чіткості, послідовності;
- не вміє вирішувати задачі;
- плутає послідовність дії при наданні невідкладної допомоги.

Оцінка «2» - здобувач освіти:

- не орієнтується в матеріалі;
- виявляє не розуміння теми;
- допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого;
- відповідь відсутня.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

на практичних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти
1. Високий	«5»	Здобувач освіти вільно володіє темою заняття. Виконуючи завдання, виявляє творчі здібності, самостійно проводить аналогії, надає порівняльні характеристики, обґрунтовуючи свої відповіді, користується широким арсеналом доказів своєї думки, наводить приклади.
		<p>Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків здобувач освіти</p> <ul style="list-style-type: none">• Повністю, без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі• Враховує показання і протипоказання• Застосовує навички спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму. <p>Здобувач освіти також володіє:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Соціально-особистісними компетенціями – системним та креативним мисленням, властивостями комунікабельності та адаптивності, доцільної критичності і самокритичності;2. Загально-науковими компетенціями – має базові знання з теми і застосовує їх при виконанні виробничих завдань;3. Загально-професійними та спеціалізовано-професійними компетенціями:<ul style="list-style-type: none">- застосовує на практиці принципи медичної етики та деонтології;- розуміє соціальні та правові наслідки своєї професійної діяльності;- володіє комунікативними навичками;- використовує стандарти та нормативну базу галузі охорони здоров'я;- володіє навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. <p>При тестовому контролі виконує завдання 90-100% від загальної кількості тестових завдань.</p>
2. Достатній	«4»	Здобувач освіти володіє темою заняття, виконує типові завдання виробничої діяльності, орієнтується в нестандартних ситуаціях, усвідомлює основні поняття, може пояснити

		<p>зв'язок між причиною і наслідками.</p> <p>Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків здобувач освіти допускає помилки в підготовчому етапі. Процедури виконуються в правильній послідовності. Допущені помилки не впливають на кінцевий результат та стан здоров'я.</p> <p>Здобувач освіти також володіє:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-особистісними компетенціями – системним та креативним мисленням, властивостями комунікабельності та адаптивності, доцільної критичності і самокритичності; 2. Загально-науковими компетенціями – має базові знання з базових наук і застосовує їх при виконанні виробничих завдань; 3. Загально-професійними та спеціалізовано-професійними компетенціями: <ul style="list-style-type: none"> - застосовує на практиці принципи медичної етики та деонтології; - розуміє соціальні та правові наслідки своєї професійної діяльності; - володіє комунікативними навичками; - використовує стандарти та нормативну базу галузі охорони здоров'я; - володіє навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. <p>При тестовому контролі виконує завдання 89,9-75 % від загальної кількості тестів.</p>
<p>3. Середній</p>	<p>«3»</p>	<p>Здобувач освіти виконує типові завдання професійної діяльності, має знання з теми заняття та базових дисциплін.</p> <p>Здобувач освіти володіє більшою частиною навчального матеріалу з теми, але не завжди робить правильні логічні висновки і узагальнення.</p> <p>Володіє загально-професійними і спеціалізовано професійними компетенціями.</p> <p>Не достатньо володіє навичками з охорони праці, інфекційної безпеки, знаннями нормативної бази в галузі охорони здоров'я.</p> <p>Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> • допускає помилки, які завдають шкоди психологічному здоров'ю пацієнта • не може чітко указати показання і протипоказання для здійснення процедури

		<ul style="list-style-type: none"> • не чітко виконують підготовчий і завершальний етапи алгоритму практичного навичка. <p>При проведенні тестового контролю знань, виконує завдання на рівні 74,9-60% від загальної кількості тестів.</p>
4. Початковий	«2»	<p>Під час здійснення виробничих функцій, здобувач освіти виконує окремі типові завдання професійної діяльності. Не демонструє систему необхідних умінь для формування загально-професійних компетенцій, не володіє системним мисленням.</p> <p>Здобувач освіти частково усвідомлює значення теми для застосування в майбутній професійній діяльності фельдшера.</p> <p>Не повністю розуміє або плутає значення ключових понять з теми. Не достатньо володіє теоретичними знаннями, вміннями та навиками. Не здатний відповідати на більшість питань.</p> <p>Допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта.</p> <p>При проведенні тестового контролю знань, виконує завдання на рівні 59,9 % і менше.</p>

Оцінювання роботи здобувачів освіти

Критерії оцінювання	оцінки			
	5	4	3	2
1. Оцінка усної відповіді на підготовчому та основному етапах	Повна, обґрунтована з використанням медичної термінології	Повна з непевними поясненнями або помилками з використанням медичної термінології	Неповна відповідь, але основні поняття засвоєні	Матеріал не засвоєно, відповідь відсутня або неправильна
2. Оцінювання тестів	100 – 90 % правильних відповідей	89,9 – 75 % правильних відповідей	74,9 – 60 % правильних відповідей	59,9 % та менше правильних відповідей
3. Рішення ситуаційних задач	Правильні логічно обґрунтовані відповіді	Правильні відповіді з недостатнім обґрунтуванням	Частково правильні відповіді, обрана тактика порушує стан дитини	Відповіді відсутні
4. Практичні навички	Правильно виконує практичні навички, дотримується алгоритму послідовності дій	Виконує практичні навички з порушенням алгоритму дій або помилками, які не порушують стан жінки	Виконує практичні навички з порушенням алгоритму дій або помилками, які незначно порушують стан жінки	Неправильно виконує практичні навички або допускає помилки, які наносять шкоду жінці
5 Активність	Проактивний Приймає участь у виконанні завдань. Сам продукує ідеї	Активний Приймає участь у виконанні завдань		Пасивний Не приймає участь у виконанні завдань

Розглянуто та схвалено на

засіданні циклової комісії

природничо-наукових дисциплін

Протокол № 1 від «__» серпня 2023 р.

Голова циклової комісії _____ Олександр ТОЛКАЧОВ

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти з освітнього компонента Фармакологія та медична рецептура

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з фармакології та медичної рецептури складено для визначення рівня підготовки фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» за спеціальністю 223 Медсестринство галузь знань 22 Охорона здоров'я ОПП «Лікувальна справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»» № 1202 від 08.11.2021 року), ОПП «Сестринська справа» 2023 та навчальних планів 2023 року.

КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Спеціалізація	Сестринська справа

Критерії оцінювання досягнень здобувачів освіти

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- реферати;
- опитування (усне або письмове; фронтальне, групове або індивідуальне);
- мультимедійні презентації здобувачів вищої освіти;
- клінічні (ситуаційні) задачі;
- демонстрація практичних навичок;
- контрольна робота.

Оцінювання активності і знань здобувачів освіти відбувається під час с практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Поточне оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях здійснюється за чотирибальною (національною) шкалою: «5» - (відмінно), «4» - (добре), «3» - (задовільно), «2» - (незадовільно) .

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильно і повно розкрито зміст матеріалу в обсязі програми, відповідь має чіткий, логічний та послідовний характер;
- повністю розкрито зміст понять, точно використано наукові терміни;
- відповідь насичена глибокими та розгорнутими судженнями;
- зроблено аргументовані висновки;
- здобувач освіти демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- майже повно розкрито основний зміст матеріалу, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу;
- надано правильне визначення понять і чітко використано наукові терміни;
- недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база, недостатньо мотивовані висновки;
- здобувач освіти вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації;
- у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- зміст навчального матеріалу викладено неповно, фрагментарно, відповідь має недостатньо стійкий (здобувач вищої освіти відповідав невпевнено) та послідовний характер;
- допущено певні помилки й неточності у використанні наукової термінології та визначенні понять;
- відповідь має формальний та переважно репродуктивний характер, висновки не аргументовані та не охоплюють всього змісту викладеного матеріалу;
- у новій навчальній ситуації здобувач освіти використовує лише окремі знання вивченого матеріалу;
- у відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- здобувач освіти неспроможний відтворити зміст навчального матеріалу у певній послідовності, у відповіді окремі фрагменти знань перемежуються з розрізненими фактами та загальними фразами;
- допущено грубі помилки при визначенні понять та використанні термінології;
- викладений матеріал не узагальнено, висновки не сформульовано;
- у відповіді наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінювання тестових завдань

Оцінка «5» (відмінно) - 100-90% правильних відповідей.

Оцінка «4» (добре) – 89,9-75% правильних відповідей.

Оцінка «3» (задовільно) – 74,9-60% правильних відповідей.

Оцінка «2» (незадовільно) – 59,9% і менше правильних відповідей.

Оцінювання розв'язання ситуаційної задачі

Оцінка «5» (відмінно) – здобувач освіти правильно виконав практичне завдання (ситуаційну вправу), спроможний аргументовано відстоювати свою думку.

Оцінка «4» (добре) - здобувач освіти показує не досить високі знання понятійного апарату та літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідних категорій.

Оцінка «3» (задовільно) – здобувач освіти у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.

Оцінка «2» (незадовільно) – здобувач освіти дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату та літературних джерел.

Оцінювання презентацій

Оцінка «5» (відмінно) - тему розкрито повно, використані матеріали демонструють розуміння теми, матеріал викладений в логічній послідовності, з використанням міждисциплінарних зв'язків, грамотно, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, презентація не перевантажена слайдами (до 15 слайдів), раціонально використані графіки, малюнки, діаграми тощо. Здобувач освіти чітко, впевнено та грамотно доповідає і викладає матеріал, відповідає на запитання, готовий до дискусії.

Оцінка «4» (добре) - тему розкрито частково, має місце порушення логічної послідовності, неповне використання міждисциплінарних зв'язків, допущені незначні граматичні помилки, недостатньо використані можливості комп'ютерної анімації, презентація перевантажена слайдами (або недостатньо слайдів для розкриття теми), на одному слайді багато дрібної інформації.

Оцінка «3» (задовільно) - наявні суттєві недоліки у виконанні презентації, тема розкрита частково, порушена логічна послідовність викладеного матеріалу, здобувач вищої освіти не завжди з розумінням підбирає матеріал, допущені помилки як в презентації, так і в доповіді. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів.

Оцінка «2» (незадовільно) - тему не розкрито, в роботі відсутні графіки, малюнки. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів. Здобувач вищої освіти не володіє матеріалом, не може відповісти на запитання.

Оцінювання рефератів

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів:

- 1) обсяг виконаного реферату;
- 2) якість написання.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться за реферат, який має обсяг 12 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

Оцінка «4» (добре) ставиться за реферат, який має обсяг 8 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінка «5» (відмінно) - здобувач вищої освіти надав повну, обґрунтовану відповідь на питання, використав всі рекомендовані джерела інформації, чітко відповідає на поставлені питання, дотримана етика посилань.

Оцінка «4» (добре) - здобувач вищої освіти надав достатню відповідь на питання, використав матеріали основних джерел інформації, надає відповіді на поставлені питання, допускає незначні помилки в обґрунтуванні, дотримана етика посилань.

Оцінка «3» (задовільно) - здобувач вищої освіти орієнтується в поняттях, частково розкрив питання, використані тільки матеріали підручника, відповідає на поставлені питання невпевнено, допускає фактичні помилки, дотримана етика посилань дотримана частково.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач вищої освіти не виконав роботу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки.

14. Рекомендована література

Основна

Дроговоз С.М., Страшний В.В. Фармакологія “На допомогу лікарю, провізору та студенту”. — Харьков: Издательский центр ХАН, 2002.

Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія. — К.: Медицина, 2011. — 520 с.

Скакун М.П., Посохова К.А. Основи фармакології з рецептурою: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2004.

Чекман І.С. Фармакологія: підручник. — К.: Вища шк., 2001.

Додаткова:

Залюбовська О.І., Коваль С.М., Литвинова О.М. Клінічна фармакологія: підручник. — Х.: Видавничий дім “ІНЖЕК”, 2003.

Машиковский М.Д. Лекарственные средства. — Т. 1—2. — М.: Медицина, 2001.

Федюкович Н.Н. Фармакология для медицинских училищ и колледжей. — Ростов-на-Дону, 2008.

Бабак О.Я., Біловол О.М. Клінічна фармакологія. — К.: Медицина, 2010. — 776 с.

15. Інформаційні ресурси

Мережа Інтернет

<https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://studfile.net/preview/3595184/page:8/&ved=2ahUKewjVsJra8rSBAXVSIBAIHetRB2wQFnoECBAQAQ&usg=AOvVaw2VcpSXfZhrdwpKAmREUX1C>